

Πανελλήνιο Δίκτυο για το
θέατρο στην Εκπαίδευση

μέλος του Διεθνούς Σχετισμού για το Θέατρο στην Εκπαίδευση (IDEA)

Διάλογοι σε καρ ντίνα

Διάλογοι σε καραντίνα:

ονόματα, ιστορίες, σίχοι - MAZI

Αθήνα 2022 © Πανελλήνιο Δίκτυο για το Θέατρο στην Εκπαίδευση

ISBN 978-960-9529-10-5

Επιμέλεια:

Αντιγόνη Τσαρμποπούλου, Νικολέττα Δημοπούλου, Κατερίνα Αλεξιάδη

Γλωσσική επιμέλεια - επεξεργασία κειμένων - διορθώσεις:

Κατερίνα Αλεξιάδη, Νικολέττα Δημοπούλου, Αντιγόνη Τσαρμποπούλου

Σχεδιασμός παραρτήματος με δραστηριότητες για την τάξη:

Νικολέττα Δημοπούλου, Χριστόδουλος Κωτσίνας

Καλλιτεχνική επιμέλεια, σχεδιασμός εξωφύλλου:

Λίτσα Παντελιάδου

Το παρόν έργο προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου και τις διεθνείς διατάξεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Επιτρέπεται η χρήση για εκπαιδευτικούς και καλλιτεχνικούς σκοπούς χωρίς εμπορική εκμετάλλευση. Για κάθε άλλη χρήση απαιτείται έγγραφη άδεια.

Διανέμεται δωρεάν.

Χρησιμοποιήθηκαν γραφικά από: freepik.com

Η παρούσα έκδοση είναι αποτέλεσμα της δράσης "Διάλογοι σε καραντίνα:

ονόματα, ιστορίες, σίχοι - MAZI" στο πλαίσιο του προγράμματος "Κι αν ήσουν εσύ;" που υλοποιείται από το Πανελλήνιο Δίκτυο για το Θέατρο στην Εκπαίδευση και την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες.

Το Πανελλήνιο Δίκτυο για το Θέατρο στην Εκπαίδευση είναι επιστημονική ένωση – μη κερδοσκοπικό σωματείο και μέλος του Διεθνούς Οργανισμού για το Θέατρο στην Εκπαίδευση (IDEA).

Τηλ. 2106541600 www.TheatroEdu.gr / info@theatroedu.gr

Η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες είναι ένας διεθνής οργανισμός με αποστολή να σώζει ανθρώπινες ζωές, να προστατεύει τα δικαιώματα και να διασφαλίζει ένα καλύτερο μέλλον για τους ανθρώπους που αναγκάζονται να ξεριζωθούν εξαιτίας των συρράξεων και των διώξεων.

Τηλ. 2162007800 www.unhcr.gr / great@unhcr.org

Το υλικό σε αυτό το βιβλίο είναι αποτέλεσμα πέντε κύκλων διαδικτυακών εργαστηρίων γραφής που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια της δεύτερης καραντίνας λόγω της πανδημίας (Δεκέμβριος 2020 – Μάιος 2021) στο πλαίσιο της Δράσης «Διάλογοι σε καραντίνα: ονόματα, ιστορίες, σίχοι - MAZI».

Η Δράση αυτή είναι μέρος του προγράμματος «Κι αν ήσουν εσύ;» - ένα πρόγραμμα ευαισθητοποίησης στα ανθρώπινα δικαιώματα και σε θέματα προσφύγων, με χρήση βιωματικών δραστηριοτήτων, τεχνικών θεάτρου και εκπαιδευτικού δράματος. Το πρόγραμμα υλοποιείται από το Πανελλήνιο Δίκτυο για το

Θέατρο στην Εκπαίδευση σε συνεργασία με την

Ύπατη Αρμο- στεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες.

Το εγώ τίποτε δεν είναι·

υπάρχουμε μόνο όταν υπάρχουν μαζί μας

ο ένας, ο άλλος, ο παρέκει, ο μακρινός.

Τότε μόνον υπάρχουμε.

(Σαν κάτι κινδυνεύει όταν μονοδιάστατες χορδές

κρούουν το

Σύμπαν).

Μάρκος Μέσκος,

στον Ενικό και Πληθυντικό ψίθυρο,

9

την υλοποίηση της δράσης "Διάλογοι σε καραντίνα: ονόματα, ιστορίες, στίχοι - ΜΑΖΙ" και τις πολύτιμες συμβουλές στην επιμέλεια της έκδοσης.

A' Ενότητα

Η δράση

"Διάλογοι σε καραντίνα"

27

B' Ενότητα

Τα ποιήματα

79

Γ' Ενότητα

Δραστηριότητες για την τάξη Οι συντελεστές

92

Θερμές ευχαριστίες στην Τζένη Καραβίτου για την υποστήριξη κατά

σε καραντίνα"

Σημείωση για τη χρήση θηλυκού και αρσενικού γραμματικού γένους:

*

Ενότητα

Η δράση
"Διάλογοι

Διάλογοι σε καραντίνα: ονόματα, ιστορίες, στίχοι- ΜΑΖΙ

Το υλικό σε αυτό το βιβλίο είναι το αποτέλεσμα πέντε κύκλων διαδικτυακών εργαστηρίων γραφής τα οποία έγι- ναν κατά την περίοδο της δεύτερης προσωρινής καρα- ντίνας λόγω της πανδημίας, από τον Δεκέμβριο 2020 έως τον Μάιο 2021. Τα εργαστήρια έγιναν στο πλαίσιο της δράσης «*Διάλογοι σε καραντίνα: ονόματα, ιστορίες, στίχοι - ΜΑΖΙ*» του προγράμματος «*Κι αν ήσουν εσύ;*» -ένα πρόγραμμα ευαισθητοποίησης στα ανθρώπινα δι- καιώματα και σε θέματα προσφύγων, που υλοποιεί το Πανελλήνιο Δίκτυο για το Θέατρο στην Εκπαίδευση σε συνεργασία με την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες στην Ελλάδα.

Η δράση αποτελεί πρόταση δημιουργικής συνάντησης και αλληλεπίδρασης ανάμεσα σε νέους που δε μιλούν την ίδια γλώσσα, αλλά προέρχονται από διαφορετικές

89

χώρες και διαφορετικά πολιτισμικά περιβάλλοντα.

Αξιοποιεί την ποίηση και τη γραφή, με σκοπό να δημιουρ- γηθούν οι ιδιαίτερες συνθήκες μέσα στις οποίες μπορούν να αναπτυχθούν η προσωπική προφορική και γραπτή έκφραση των νέων και η διάθεσή τους για επικοι- νωνία και αλληλοκατανόηση.

Σκοπός της δράσης ήταν να διερευνήσουμε πώς οι ιστορίες των άλλων ανασύρουν δικές μας μνήμες και συμπληρώνο- νται από δικές μας εμπειρίες και ερμηνείες δημιουργώντας μια συλλογική αφήγηση, η οποία πλέκεται με τα νήματα που μας συνδέουν και δίνει ερεθίσματα για να γράψουμε τα προσωπικά, αλλά και τα συνεργατικά μας κείμενα με θέματα που προκύπτουν από αυτές τις συνδέσεις.

Ολοκληρώνοντας τη δράση οι έφηβες που συμμετείχαν μπόρεσαν να γνωριστούν καλύτερα μεταξύ τους, να ανταλ- λάξουν τις γνωστικές και πολιτισμικές τους αποσκευές και να γράψουν μαζί τα κείμενα που περιλαμβάνονται σε αυτή την έκδοση.

Αντιγόνη Τσαρμποπούλου

Συντονίστρια Δράσης «*Διάλογοι σε
καραντίνα: ονόματα, ιστορίες,
στίχοι - ΜΑΖΙ*»

Πρόγραμμα «*Κι αν ήσουν εσύ;*»

Πανελλήνιο Δίκτυο για το Θέατρο στην Εκπαίδευση

Ιστορίες πίσω από τα ονόματα -Πώς σε λένε; -Θέλεις να παίξουμε;

Συνήθως οι δύο αυτές ερωτήσεις ακούγονται μαζί στην παιδική χαρά και αποτελούν τις βασικές και μόνες ίσως πληροφορίες που είναι απαραίτητες για να ξεκινήσει το παιχνίδι!

Και όταν μεγαλώνουμε όμως, πάλι το όνομά μας είναι αυτό που μοιραζόμαστε πρώτα με έναν άγνωστο κάνο- ντας έτσι το πρώτο βήμα για να γνωριστούμε. Σχέσεις επαγγελματικές, φιλικές, συντροφικές ξεκίνησαν απλώς λέγοντας το όνομά μας σε κάποιους άλλους ανθρώπους πριν πούμε τόσα και τόσα άλλα.

Συνήθως δεν το επιλέγουμε, μας δίνεται από τους γονείς ή τους κηδεμόνες μας και γίνεται αναπόσπαστο μέρος της ταυτότητάς μας,

10 11

κυριολεκτικά και μεταφορικά. Μπο- ρεί να φέρει πολιτισμικά χαρακτηριστικά και να μαρτυρά την καταγωγή μας, την εθνικότητα ή τη θρησκεία μας. Μπορεί να επιλέξουμε ένα άλλο από αυτό που μας δόθη- κε καθώς μεγαλώνουμε και ακούγεται πάντα διαφορετικά ανάλογα με τα χείλη από τα οποία βγαίνει.

Το όνομά μας είναι δικό μας και είναι μοναδικό!

Με αφετηρία το όνομά τους, εξήντα έφηβοι συμμετείχαν σε εργαστήρια δημιουργικής γραφής στο πλαίσιο της δράσης «*Διάλογοι σε καραντίνα*: ονόματα, ιστορίες, σίχοι - ΜΑΖΙ». Αντάλλαξαν σκέψεις, εμπειρίες, όνειρα και ανησυχίες, δημιουργώντας από κοινού πρωτότυπα

κείμενα και ποιήματα. Με όχημα τα γράμματα του ονόμα- τός τους, αποτύπωσαν τις δικές τους μοναδικές ιστορίες, χαρίζοντάς μας τα ποιήματα και τα κείμενα αυτής της έκ- δοσης που συμπυκνώνουν μέσα σε λίγες γραμμές χαρα- κτηριστικά των δημιουργών τους. Έτσι μας επιτρέπουν να τους γνωρίσουμε και να ταυτιστούμε με κάποια από αυτά είτε το όνομά μας περιέχει το γράμμα του ονόματός τους είτε όχι.

Η δράση «*Διάλογοι σε καραντίνα*: ονόματα, ιστορίες,

στίχοι - ΜΑΖΙ» είναι μέρος του προγράμματος «Κι αν ήσουν εσύ;» που υλοποιεί από το 2015 το Πανελλήνιο Δίκτυο για το Θέατρο στην Εκπαίδευση σε συνεργασία με την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες στην Ελλάδα με στόχο να ευαισθητοποιήσει τους νέους ανθρώπους, να συμβάλει στην επιμόρφωση των εκπαιδευτικών και να μας βοηθήσει να δούμε τους ανθρώπους πίσω από την ιδιότητα του πρόσφυγα.

Ελπίζουμε να απολαύσετε τα ποιήματα όσο απόλαυσαν και τα παιδιά τη διαδικασία συγγραφής τους και σας προτείνουμε να επεξεργαστείτε τις συνοδευτικές δραστηριότητες στο τέλος του βιβλίου και να δημιουργήσετε με τη σειρά σας τη δική σας

ακροστιχίδα στην τάξη με τους μαθητές σας, στη δουλειά με τους συναδέλφους σας, στο σπίτι με την οικογένειά σας. Αρκεί μόνο να απευθύνετε, έστω και συμβολικά, τις απαραίτητες ερωτήσεις «Πώς σε λένε;», «Θέλεις να παίξουμε;», αφήνοντας το παιχνίδι και τη δημιουργία να ξεκινήσουν και πάλι!

Πόπη Διονυσοπούλου

Τομέας Επικοινωνίας και Ενημέρωσης
Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους
Πρόσφυγες
Αντιπροσωπεία στην
Ελλάδα

Χτίζοντας γέφυρες με τα ονόματά μας

Η δεύτερη προσωρινή καραντίνα στην Ελλάδα, το φθινόπωρο του 2020, λόγω του κορονοϊού, βρήκε τους εκπαιδευτικούς και τις μαθήτριες να συνεχίζουν τα μαθήματα διαδικτυακά, μπροστά σε οθόνες ηλεκτρονικών υπολογιστών και κινητών τηλεφώνων, με εργαλεία και πλατφόρμες με τα οποία δεν είχαμε ακόμη προλάβει όλοι να εξοικειωθούμε επαρκώς.

Μέσα σε αυτές τις συνθήκες η συμμετοχή στην εκπαιδευτική διαδικασία έγινε πολύ δύσκολη για τους μαθητές που λόγω οικονομικής δυσκολίας δεν είχαν πρόσβαση σε εξοπλισμό ή οι συνθήκες

12 13

διαβίωσής τους δε διευκόλυναν τη συμμετοχή τους στο ψηφιακό μάθημα. Τα παιδιά πρόσφυγες αντιμετώπιζαν ακόμη έναν αποκλεισμό: χωρίς σύνδεση στο διαδίκτυο τις περισσότερες φορές, κατάλληλο εξοπλισμό, τους αναγκαίους πόρους για να αποκτήσουν τα μέσα αυτά ή ένα ασφαλές και ήσυχο εκπαιδευτικό περιβάλλον για να μπορέσουν να παρακολουθήσουν την εξ αποστάσεως διδασκαλία.¹

Στο πλαίσιο του προγράμματος «Κι αν ήσουν εσύ;», η ανάγκη να ξεπεράσουμε, σε έναν βαθμό, αυτές τις δυσκολίες και να χτίσουμε διαδικτυακές γέφυρες επικοινωνίας μεταξύ εφήβων προσφύγων και εφήβων από την κοινότητα υποδοχής γέννησε την ιδέα της δράσης «Διάλογοι σε καραντίνα: ονόματα, ιστορίες, στίχοι - ΜΑΖΙ».

Πηγή έμπνευσης για τη δράση αποτέλεσε η προηγούμενη δράση και έκδοση με τίτλο «Μονόλογοι σε καραντίνα», όπου έφηβοι πρόσφυγες αποτύπωσαν το πώς βίωναν τον εγκλεισμό διαμένοντας σε διάφορες δομές φιλοξενίας στην

Ελλάδα κατά τη διάρκεια της πρώτης προσωρινής καραντίνας, την άνοιξη του 2020.

Το επόμενο βήμα ήταν οι μονόλογοι να γίνουν διάλογοι και να υποστηριχθεί η διαδικτυακή επικοινωνία μεταξύ εφήβων από διάφορες περιοχές της Ελλάδας, με σκοπό να γνωριστούν μεταξύ τους, να συνομιλήσουν και να καταγράψουν από κοινού τα όνειρα και τις σκέψεις τους αποκαλύπτοντας πλευρές της προσωπικής τους ταυτότητας.

Με αφετηρία το όνομά τους, οι μαθήτριες που συμμετείχαν ξεκίνησαν ένα ταξίδι δημιουργικής γραφής με στάσεις σε παρελθόν, παρόν και μέλλον. Μοιράστηκαν προσωπικές ιστορίες και σκέψεις, που έγιναν οι εικόνες, οι ήχοι, οι γεύσεις και οι μυρωδιές που αναβλύζουν μέσα από τα κείμενα που έγραψαν στη συνέχεια.

Η δράση «*Διάλογοι σε καραντίνα*»: ονόματα, ιστορίες,

στίχοι - ΜΑΖΙ» υλοποιήθηκε από τον Δεκέμβριο 2020 έως τον Μάιο 2021, σε πέντε κύκλους από έξι δίωρα διαδικτυακά εργαστήρια εκτός ωρών σχολικού προγράμματος. Στα εργαστήρια αξιοποιήθηκαν τεχνικές και δραστηριότητες από το υλικό του σεμιναρίου «Το όνομά μου είναι... δικό μου!» που σχεδίασε η φιλόλογος και θεατροπαιδαγωγός Τζένη Καραβίτου και είχε εμπυχώσει η ίδια διαζώσης τα προηγούμενα χρόνια σε σχολεία της Βόρειας Ελλάδας ή σε δράσεις «Μαζί»² του προγράμματος «Κι αν ήσουν εσύ;».

Στη δράση συμμετείχαν συνολικά εξήντα νέα παιδιά, που ζουν μόνιμα ή προσωρινά σε διάφορες πόλεις της Ελλάδας, όπως η Φλώρινα, η Σιάτιστα, η Πτολεμαΐδα, η

14 15

Κοζάνη, τα Γρεβενά, η Θεσσαλονίκη, η Καβάλα, η Δράμα, οι Σέρρες, η Λέσβος, τα Ιωάννινα, κ.α.

Τα εργαστήρια εμπύχωσαν θεατροπαιδαγωγοί του προγράμματος «Κι αν ήσουν εσύ;» με την υποστήριξη διερμηνέων, όταν υπήρχε ανάγκη. Ως ενδιάμεση γλώσσα χρησιμοποιήθηκε τις περισσότερες φορές η αγγλική και οι έφηβοι συνεργάστηκαν για να γράψουν στα ελληνικά ή αγγλικά κείμενα ποιητικής φόρμας, με αφορμή το ποίημα του Παλαιστίνιου ποιητή Μαχμούντ Νταρούις «Jidariya» («Τοιχογραφία»), σε απόδοση Τζένης Καραβίτου.³

Οι έφηβοι δούλεψαν σε ομάδες ή δυάδες ανταλλάσσοντας τις ιστορίες τους και τα κείμενά τους βοηθώντας η μία την άλλη στην εύρεση λέξεων στα ελληνικά ή τα αγγλικά, ανάλογα με τη γλώσσα με την οποία επέλεξαν να γράψουν προκειμένου να γίνουν κατανοητά τα γραπτά τους από το ζευγάρι τους ή την ομάδα που συνεργάζονταν.

Τα ποιήματά τους βασίστηκαν στην ακροστιχίδα που σχηματίζουν τα γράμματα του ονόματός τους. Με αυτά τα γράμματα ξεκινούσε κάθε φορά μια λέξη που αποτελούσε τον θεματικό πυρήνα ή την αρχή για έναν ολόκληρο στίχο, τον οποίο μπορεί στη συνέχεια να συμπλήρωνε ένα

άλλο μέλος της ομάδας απαντώντας σε αυτό που διάβαζε ή συνεχίζοντας μια ιδέα ή μια εικόνα που είχαν μοιραστεί στην ομάδα προφορικά, με αποτέλεσμα τα τελικά γραπτά κείμενα να είναι προϊόν της συζήτησης που είχε προηγηθεί.

Σε κάποιες περιπτώσεις οι έφηβοι δούλεψαν ένα κοινό κείμενο από την αρχή χρησιμοποιώντας την ίδια λέξη στα ελληνικά ή/και στα αγγλικά και καταλήγοντας σε μια ενιαία σύνθεση, ένα συλλογικό ποίημα, ανακατεύοντας τη σειρά των γραμμάτων από τα ονόματά τους.

Οι έννοιες που αναδεικνύονται μέσα από τα γραπτά

των εφήβων συνδέονται συχνά με πανανθρώπινες αξίες, όπως η ελευθερία, η αγάπη, η αλληλεγγύη, η ισότητα. Αξίες που οι ίδιοι οι έφηβες προβάλλουν ως σημαντικές για να χτίσουμε έναν καλύτερο κόσμο, να οραματιστούμε ένα πιο ελπιδοφόρο αύριο.

Ταυτόχρονα, μέσα στα κείμενα καταγράφονται στιγμιό

τυπα ή εικόνες που φωτίζουν και αποτυπώνουν τις λαμπρές στιγμές μιας κατά τα άλλα μονότονης καθημερινότητας λόγω του εγκλεισμού: μια κρέπα με σοκολάτα, το παιχνίδι με τις κούκλες, η ζωγραφική, οι αναμνήσεις

από τα βουνά και τη λίμνη της πατρίδας, αγαπημένα πρόσωπα που έρχονται στη σκέψη τους ή η νυχτερινή ονειροπόληση αντικρίζοντας το φεγγάρι.

Η λαχτάρα των εφήβων να βρεθούμε κάθε φορά που είχαμε εργαστήριο, η δια ζώσης επαφή που επεδίωξαν με την ομάδα των συνομηλίκων τους, αμέσως μόλις άνοιξαν τα σχολεία, σε περίπτωση που βρίσκονταν στην ίδια πόλη, τα σχόλια που έκαναν στις τελευταίες συναντήσεις μας και η ευχή που εξέφρασαν να επαναληφθεί η δράση μάς συγκίνησαν και οδήγησαν στην απόφαση για αυτή την έκδοση.

Η δράση δε θα ήταν δυνατόν να πραγματοποιηθεί χωρίς την κινητοποίηση πολλών εκπαιδευτικών από τα σχολεία που φοιτούσαν οι έφηβες και τις δομές Προ- σωρινής Υποδοχής Προσφύγων ή τα εποπτευόμενα διαμερίσματα ανηλίκων, όπου διέμεναν κάποια από τα νεαρά παιδιά πρόσφυγες. Οι εκπαιδευτικοί λειτούργησαν ως σύνδεσμοι και με

16 17

τις οικογένειες των εφήβων, ώστε να εξασφαλιστεί η συναίνεση των γονέων και κηδεμόνων ή και συμμετείχαν και οι ίδιοι στη δράση ως μία ομάδα, η οποία δούλεψε παράλληλα με τις μαθήτριες.

Ευχαριστούμε από καρδιάς τους εφήβους που μοιράστηκαν μαζί μας τα ονόματα, τις ιστορίες και τους στίχους τους και τους αφιερώνουμε αυτή την έκδοση, όπως ευχαριστούμε και όλους αυτούς που συνέβαλαν στη δράση συνολικά (εκπαιδευτικούς, συντονιστές εκπαίδευσης προσφύγων, διερμηνείς, συνδέσμους με τις οργανώσεις).

Ελπίζουμε οι στίχοι αυτού του βιβλίου να ταξιδέψουν μακριά και να διαβαστούν και από άλλους νέους εμπνέοντάς τους να γνωριστούν μεταξύ τους και να μοιραστούν τις αποσκευές που φέρουν σαν σύγχρονοι «ταξιδιώτες στην ίδια Γη», σε έναν κόσμο που αλλάζει με ταχείς ρυθμούς και μας φέρνει διαρκώς αντιμέτωπους με την πρόκληση της ειρηνικής συμβίωσης και της αλληλεγγύης μεταξύ όλων των

Κατερίνα Αλεξιάδη, Νικολέττα Δημοπούλου,
Χριστόδουλος Κωτσίνας, Αντιγόνη Τσαρμποπούλου

Ομάδα εμπύχωσης της Δράσης
«Διάλογοι σε καραντίνα: ονόματα, ιστορίες, σίχτοι - ΜΑΖΙ»

Σημειώσεις

1. Ενδεικτικά για την Ελλάδα το σχολικό έτος 2020-21, σύμφωνα με τα στοιχεία του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, 72% των περίπου 20.000 παιδιών προσφύγων και αιτούντων άσυλο ηλικίας 4 έως 17 ετών γράφτηκαν σε σχολικές

μονάδες. Παρ' όλα αυτά, βάσει πορίσματος του Κύκλου Δικαιωμάτων του Παιδιού του Συνηγόρου του Πολίτη, το οποίο δημοσιεύτηκε τον Μάρτιο 2021, έως τον Ιανουάριο του 2021, μόλις λίγο πάνω από το 14 τοις εκατό των παιδιών προσφύγων που ζουν σε δομές φιλοξενίας στην ηπειρωτική Ελλάδα και τα νησιά του Αιγαίου παρακολουθούσε στην πραγματικότητα μαθήματα, εξαιτίας πολλαπλών δυσκολιών, συμπεριλαμβανομένης και της πανδημίας. βλ. <https://www.synigoros.gr/?i=childrens-rights.el.epanapatrismos.787548 και 220421-antapokrish-dioikhshs-porisma-entaxh-prosfygoroulwn.pdf> (synigoros.gr)

2. Η Δράση "Μαζί" υλοποιείται στο πλαίσιο του προγράμματος «Κι αν ήσουν εσύ;». Πρόκειται για δράση που υποστηρίζει δραστηριότητες συνεργασίας τοπικού και προσφυγικού πληθυσμού με έμφαση σε παιδιά και νέους. Σημαντικό στοιχείο και προτεραιότητα σε αυτές τις συνεργασίες είναι τα παιδιά να συναντιούνται με στόχο να δημιουργήσουν κάτι μαζί αξιοποιώντας εργαλεία από τις τέχνες (θέατρο, χορός, βίντεο, μουσική, εικαστικά κ.ά). Έχουν δηλαδή τη μορφή δημιουργικών εργαστηρίων τέχνης.

3. Το ποίημα βρίσκεται στο τέλος της Α' Ενότητας, σσ. 24-25.

Το όνομά μου είναι δικό μου!

Απόγευμα Τρίτης 20 Ιουνίου 2017. Παγκόσμια Ημέρα Προσφύγων. Υπαίθριος χώρος Δημαρχιακού Μεγάρου Θεσσαλονίκης. Μέλη της θεατροπαιδαγωγικής ομάδας¹ Θεσσαλονίκης του προγράμματος «Κι αν ήσουν εσύ;» προσκαλούν παιδιά και νέους στο εργαστήριο Παίζουμε Μαζί. Η συμμετοχή είναι ελεύθερη για μαθητές που φοιτούν σε πρωινά σχολεία ή τάξεις υποδοχής και νέους που διαμένουν σε δομές φιλοξενίας προσφύγων.

Έχουμε σχεδιάσει τις δραστηριότητες με πολύ ενθουσιασμό και μεράκι, αλλά μέσα μας υπάρχει η

18 19

αγωνία που πάντα συνοδεύει τέτοιου είδους δράσεις. Θα έχουμε ανταπόκριση; Θα αρέσουν αυτά που σχεδιάσαμε;

Στεκόμαστε σε κύκλο, κρατιόμαστε από τα χέρια και η αγωγή μας καταλαγιάζει, όσο σιγά-σιγά γινόμαστε όλο και περισσότεροι. Σε μια από τις δραστηριότητες καθένας πρέπει να συστηθεί στους υπόλοιπους, λέγοντας δυνατά και καθαρά το όνομά του και συνοδεύοντάς το με μια χειρονομία ή μια κίνηση της επιλογής του. Αμέσως μετά η ομάδα επαναλαμβάνει με τον ίδιο τρόπο το όνομα και την κίνηση. Κάθε φορά που κάποιος νέο πρόσωπο μπαίνει στο παιχνίδι επαναλαμβάνουμε τις συστάσεις.

Ένας νέος άνδρας μας παρακολουθεί για λίγο και ύστερα μπαίνει κι αυτός στον κύκλο. «Άχμετ!» λέει δυνατά όταν φτάνει η σειρά του. «Άχμετ!» επαναλαμβάνει η ομάδα. Χαί-

ρεται που ακούει το όνομά του, μας κοιτάζει σας να μας ζητά την άδεια για έναν ακόμα γύρο. Συγκατανεύουμε, τον ενθαρρύνουμε και ο Άχμετ επαναλαμβάνει τώρα δυνατά τρεις φορές το όνομά του. Η ομάδα

ανταποκρίνεται: «Αχμετ! Αχμετ! Αχμετ!». Και τότε μας κάνει νόημα «Περιμένετε μια στιγμή!» και βγαίνει από τον κύκλο. Επιστρέφει κρατώντας στην αγκαλιά του ένα μωράκι τυλιγμένο σε μια κουβερτούλα. Μας το δείχνει γελαστός και, όταν έρχεται η σειρά του, σηκώνει το μωρό όσο πιο ψηλά μπορεί και φωνάζει δυνατά, με πάθος «Σιρίν! Σιρίν! Σιρίν!». Επαναλαμβάνουμε όλοι με τον ίδιο τρόπο. Το πρόσωπο του Αχμετ λάμπει, ένα φως ιλαρό, μια χαρά μεθυστική που μας συνεπαίρνει όλους.

Μέσα σε αυτό το φως, αφήνουμε την επόμενη δραστηριότητα και συνεχίζουμε το παιχνίδι με τα ονόματά μας. Σαν να έγινε εκείνη τη στιγμή το όνομα του καθενός το σημαντικότερο πράγμα στον κόσμο. Λες και αποκτά άλλες διαστάσεις το όνομά μας, όταν το ακούμε να το επαναλαμβάνουν δυνατά, με χαρά όλοι μαζί οι σύντροφοί μας. Σαν να επιβεβαιώνει η ομάδα την ταυτότητά μας, σαν να καλωσορίζει την

ύπαρξή μας και να την πανηγυρίζει.

Το ίδιο βράδυ, καθώς αναλογιζόμαστε το εργαστήριο, ήρθε στον νου μου ένα απόσπασμα από το ποίημα «Jidariya»² («Τοιχογραφία») του εθνικού ποιητή της Παλαιστίνης Μαχμούντ Νταρούις, στο οποίο χρησιμοποιεί την ακροστιχίδα του ονόματός του, για να μιλήσει με τον δικό του ποιητικό τρόπο για την κατεχόμενη πατρίδα του. Και εκείνη τη στιγμή, οκτώ ολόκληρα χρόνια αφότου είχα κάνει την απόδοση του αποσπάσματος στα ελληνικά, εκείνη τη στιγμή ένιωσα πραγματικά τη σημασία αυτής της επιλογής.

Ένιωσα πως το όνομά μας εμπεριέχει όλα όσα φέρουμε, όλα όσα είμαστε και ακόμα πιο πολλά. Την ιστορία και τις ιστορίες του τόπου και της κοινωνίας στην οποία ήρθαμε κάποτε, τα όνειρα, τις πεπαιθώσεις και τις προσδοκίες αυτών που μας το έδωσαν. Και είτε δεχθούμε και αγαπήσου-

20 21

με το όνομα που άλλοι διάλεξαν για μας είτε επιλέξουμε κάποιο άλλο, το όνομά μας είναι πάντα μια επιβεβαίωση της μοναδικότητάς μας, αυτό που μας διακρίνει από τους άλλους και ταυτόχρονα μας συνδέει μαζί τους. Υπερβαίνει την όποια κατηγοριοποίησή μας και δηλώνει πως δεν είμαστε απλώς «η μαθήτρια», «η καθηγήτρια», «ο πρό σφυγας», αλλά πρόσωπα μοναδικά και ανεπανάληπτα, με παρελθόν, παρόν και μέλλον. Με αυτό υπογράφουμε τη δράση μας, συνδεόμαστε με τους άλλους, με αυτό θέλουμε να μας απευθύνονται όσο υπάρχουμε και να μας θυμούνται όταν πια δεν θα υπάρχουμε. Είναι το κληροδότημα και η κληρονομιά μας. Είναι δικό μας.

Και μπορεί να γίνει ακόμα πιο δικό μας, σκέφτηκα, αν ανοίξουμε την καρδιά μας και αν αφήσουμε τη δημιουργική μας φαντασία ελεύθερη. Αν παίξουμε με τα γράμματά του, με τους ήχους του, με τη μουσική του, με τα σχήματά του, αν γίνει η αφορμή για να γράψουμε τα δικά μας ποιήματα. Το όνομά μας μπορεί

να γίνει όχημα για να εκφράσουμε και να μοιραστούμε με τους άλλους ό,τι λαχταράμε πιο βαθιά και ό,τι ονειρευόμαστε πιο έντονα. Κι έτσι να γνωριζόμαστε μαζί τους πιο αληθινά, να τους κάνουμε κοινωνούς της ανθρωπιάς μας και να γίνουμε κι εμείς κοινωνοί της δικής τους ανθρωπιάς.

Από αυτή την εμπειρία και από αυτές τις σκέψεις γεννήθηκε το εργαστήριο γραφής «Το όνομά μου είναι .. δικό μου!». Το υλοποιήσαμε αρχικά με την Ιωάννα Μήτσικα με μαθητές και εκπαιδευτικούς σε πολλά σχολεία και δομές προσφύγων στη Β. Ελλάδα, προσαρμόζοντάς το στα εκάστοτε δεδομένα. Έπειτα πήρε τον δρόμο του και συνεχίζει ένα πλούσιο, δημιουργικό ταξίδι, του οποίου έναν σταθμό αποτελεί και αυτό το πανέμορφο βιβλίο.

Τζένη Καραβίτου
Φιλολόγος - Θεατροπαιδαγωγός

2. Το ποίημα βρίσκεται στο βιβλίο Μαχμούντ Νταρούις *να σκέφτεσαι τους άλλους: 12 ποιήματα του παλαιστίνιου ποιητή*, απόδοση στα ελληνικά Τζένη Καραβίτου, Νήσος και Πανελλήνιο Δίκτυο για το Θέατρο στην Εκπαίδευση, 2009

Σημειώσεις

1. Χριστίνα Αμανατιάδου, Ανθούλα Αηδώνη, Δημήτρης Γαλανάκης, Ειρήνη Ζώη,

22 23

για την τρέλα του έρωτα, για το ορφανό, για
όσους με το παρελθόν έχουν τελειώσει.

για τον κήπο και την ερωμένη,
για δύο διλήμματα και για δυο θλίψεις.

για την ασωτία, τον ερωτόληπτο,
για ενός προαναγγελθέντος θανάτου την
εξορία.

για τον αποχαιρετισμό,
για το λουλούδι καταμεσής του κήπου, για την
πίστη στη γέννηση,
όπου τη συναντάμε,
για των γονιών την υπόσχεση.

για τον οδηγητή, για των δακρύων
το μονοπάτι,
για κάποιο γαλαξία που μελετήσαμε
κι ένα σπουργίτι που μου κάνει γαλιφίές και με
ματώνει...

Το όνομα αυτό είναι δικό μου...
Το ίδιο και τα ονόματα των φίλων μου,

όπου κι αν βρίσκονται.

Δικό μου το εφήμερό μου σώμα, παρόν ή
απόν... Δυο μέτρα γης μου αρκούνε τώρα πια.
Ένα κι εβδομήντα πέντε εκατοστά για μένα
και το άλλο για των λουλουδιών που θα με
καταπιούν τον οργιαστικό χορό.

Ό,τι ήταν δικό μου, δικό μου μένει: το χθες μου
και το αύριο το μακρινό ό,τι θα φέρει,
σαν η δραπέτισσα ψυχή
ξαναγουρίσει.

Σαν τίποτα να μην υπήρξε.

Τίποτα να μην έγινε.

Μια ανεπαίσθητη πληγή στο χέρι ενός
παράλογου πα- ρόντος.

Χλευάζει η ιστορία τα θύματά της
και τους ήρωες της.

Μια φευγαλέα ματιά τους ρίχνει και τους
προσπερνά.

Αυτή η θάλασσα είναι δική μου.

Η αύρα η θαλασσινή δική μου.

Και το όνομά μου, και λάθος να το γράψω στο
φέρετρό μου πάνω, είναι δικό μου.

Κι όσο για μένα, που χίλιους λόγους έχω πια να
φύγω, δεν είμαι δικός μου.

Δεν είμαι δικός μου.

Δεν είμαι δικός μου.

ΧΜΑΜΟΥ
ΝΤ
Jidariya¹

Τ' όνομά μου με τα πέντε οριζόντια γράμματά
του, και λάθος ειπωμένο,
το όνομά μου... είναι δικό μου:

Το ποίημα βρίσκεται στο βιβλίο Μαχμούντ Νταρούις να σκέφτεσαι

1. Οι λέξεις που ακολουθούν τα αρχικά του ονόματος MAXMOYNT αρχίζουν στα αραβικά
με τα αντίστοιχα γράμματα.

Καραβίτου, Νήσος και Πανελλήνιο Δίκτυο για το Θέατρο στην Εκπαίδευση,
2009

24 25

Ενότητα

Ποιήματα παιδιών

“Η αποδοχή και η συγγνώμη”
30
50
ALI-ELEUTHERIA

“Για όλα αυτά που αγαπάμε”
32

52
ΜΠΑΝΑΦ-ΓΙΑΣΜΙΝ-ΜΠΕΝΑΡ

26 27

“Μαχητές”
34

56
ΧΑΡΟΥΝ- ΓΕΩΡΓΙΟΣ- ΔΗΜΗΤΡΗΣ

“Καλύτερες μέρες”

RAYHAN- ΒΑΣΙΛΙΚΗ

“Να αναπνέω στην ειρήνη”

RAYHAN- LYDIA- ALI

“Η ομορφιά του κόσμου και

«η κόρη του ήλιου»”

FATEMEH- ΕΛΕΑΝΑ-ΝΕΦΕΛΗ

“Οι φίλες”

ΣΙΦΑ ΣΙΝΤΡΑ

70

“Η αγάπη θα σώσει τον κόσμο;”

44

USAMA-ΠΟΛΥΜΝΙΑ-HASAN

“Η ευχή”

46

72

ΆΓΓΕΛΟΣ- ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ-SHAHAD

“Τα κορίτσια”

48

“Το όνομά μου είναι γραμμένο στ’αστέρια” ΔΑΝΑΗ- ΖΗΛΑ-
ΑΛΑΑ-ΙΩ’ΑΝΝΑ

“Όταν ανατέλλει και δύει ο ήλιος” ΕΛΙΣ’ΑΒΕΤ- ΙΜΑΝ- ΒΑΜΑΝ

“Η κουβέντα με το φεγγάρι”
ΚΑΤΕΡΙΝΑ-ΜΑΗΝΟΟΡ

“Οι μέρες που αλλάζουν”
ΒΑΓΙΑ -ΜΑΡΙΑ -ΜΑΡΙ’ΑΝΘΗ

“Άνεμος που αποπνέει ελπίδα”
ΡΕΝΑ -ΜΑΡΙΤΑ -ΚΟΥΡΟΣΗ

“Ο γενναίος ποιητής και το θαύμα” ΒΑΗΑΡ-
ΑΗΜΕΔ-ΧΡΙΣΤΙΝΑ

“Ουράνιο τόξο”
ΑΜΙΡ- ΔΑΝΑΡ-ΝΑΤΑΛΙΕ

“Το καθρέφτισμα στην περιπέτεια του κόσμου”
ΝΙΣΟΛΙΝΑ-ΜΑΣΟΥΜΕΗ- ΑΣΗΒΑΚ

“Για τον χορό των φλεγόμενων αστεροειδών” ΑΝΙΣ-ΦΩΤΕΙΝΗ

“Ταξιδιώτες στην ίδια Γη”
ΙΑΒΙΔ-ΓΕΟΡΓΕ-ΣΑΦΙ

74

ΒΑΣΙΛΙΚΗ-ΑΛΕΣΙΑ

28 29

Η αποδοχή και η συγγνώμη

Eleutheria. Το όνομά μου είναι δικό μου

Το όνομά μου με τα ελεύθερά του γράμματα είναι

δικό μου

Το όνομά μου με τα ποιητικά του
γράμματα είναι Αλ. Το όνομά μου είναι

A

για την αποδοχή¹
στους καλούς ανθρώπους
γιατί προσπαθούν πολύ
για να την πετύχουν.

L

αλλά και στην καριέρα...
για τύχη² στον έρωτα

I

Φαντάσου³ ο ένας
να συμπαθεί τον άλλο!
Εύχομαι ειρήνη στον κόσμο!

E

L

E

U^TH^E

R

για το περιβάλλον⁴
το σπίτι που κατοικούμε όλοι μαζί. Το περιβάλλον
είναι το πιο σημαντικό πράγμα στον κόσμο.

για την αγάπη⁵ στους δικούς μας ανθρώπους
Εύχομαι όλοι οι άνθρωποι να αγαπιούνται μεταξύ
τους.

για τα συναισθήματα⁶ που νιώθουμε... Πρέπει να
σεβόμαστε τα συναισθήματα των άλλων.

για κάθε φορά που καταλαβαίνουμε⁷ ότι δεν
μπορούμε να ζήσουμε χωρίς φίλους. Εύχομαι να
καταλαβαίναμε ο ένας τον άλλο.

για τις σκέψεις⁸ που κάνουμε κάθε μέρα. Σκέψεις
για τη ζωή...

για την ελπίδα⁹ που πάντα πεθαίνει τελευταία...
Ελπίζω μια μέρα ο κόσμος να είναι σπουδαίος.

για την ισότητα.¹⁰
Όλοι οι άνθρωποι είναι ίσοι.

για τα βιβλία και το διάβασμα.¹¹
Νομίζω ότι όλοι πρέπει να διαβάζουμε Ιστορία.

A

Για να μπορέσουμε να τον συγχωρήσουμε...

για τη φαντασία¹² που όλοι αγαπάμε.
Φαντάζομαι ότι θα φτιάξουμε έναν
πιο χαρούμενο κόσμο.

για τη συγγνώμη¹³ που οφείλουμε σε κάποιον. Τη
συγγνώμη που πρέπει να ζητάει κάποιος, όταν
κάνει κάτι λάθος.

Για όλα αυτά που αγαπάμε

Το όνομά μου είναι Μπανάφ
Το όνομά μου είναι δικό μου

Μ Π Α Ν Α

για τα **αερόστατα** που πετάνε
ψηλά για τη **φύση** που μου αρέσει
πολύ

Φ

για τα **μαλλιά** μου
που είναι κόκκινα και καστανά

για το **παλάτι** στη θάλασσα

για την **αγάπη**

για τα **νοσοκομεία** που είναι
γεμάτα αυτές τις μέρες

Το όνομά μου είναι Γιασμίν
Το όνομά μου είναι δικό μου

Μ Π Ε

Το όνομά μου είναι Μπενάρ
Το όνομά μου είναι δικό μου

για τη **μουσική** που με γαληνεύει

για το **παράθυρο** που βλέπω έξω

για την **ενέργεια** τη θετική που
όλοι χρειαζόμαστε

Ν Α

άλογο το όμορφο και ελεύθερο για τη
σοκολάτα που μου αρέσει πολύ για τη
μουσική

για τον **ιατρό** που φροντίζει τους αρρώστους

για τον **νάνο** των παραμυθιών

Ρ

για τον **νάνο**

Α Μ
Γ Ι Σ Ι Ν για τη

γοργόνα

για τον **ιππότη** που φυλάει το παλάτι για το

αγάπη μεταξύ μας

32 33

Μαχητές

Το όνομά μου με τα οκτώ γράμματά του είναι δικό μου

Το όνομά μου με τα έξι όμορφα
γράμματά του είναι δικό μου

Γ Ε Ω Ρ Γ Ι Ο Σ

για τη **γαλήνη** και το συνώνυμό της την
ηρεμία...

ΧΑΡ

Ο

ΥΝ

για την **υγεία** μας

γιατί θέλω να είμαι πάντα **χαρούμενος**
όπου κι αν βρίσκομαι!

Η χαρά ξεκινάει από το ίδιο γράμμα σε
πολλές γλώσσες...

για τους **αριθμούς** που με μαγεύουν και
τα Μαθηματικά που αγαπώ!

για την ομάδα μου στο ποδόσφαιρο, τη
Ρεάλ!

για το **Ουρουμιά** την πανέμορφη πόλη μου
στο Ιράν με τη γαλήνια λίμνη της... για το
Ουρουμιά

που εκεί βρίσκονται ακόμα

οι αγαπημένοι μου φίλοι και συγγενείς...

για την **ελευθερία**

ένα από τα πιο σημαντικά αγαθά!

για τον **ωκεανό** τον γαλανό, απέραντο

που πρέπει όλοι να προσέχουμε
για να είμαστε πάντα δίπλα
σε αυτούς που αγαπάμε...

για τις **νίκες** που θέλω να πετύχω
στους αγώνες που θα δώσω στη
ζωή μου! Για εμένα που είμαι

ντροπαλός... Το όνομά μου
είναι... δικό μου!

και ίσως τρομακτικό...

για το **ρεύμα** καλλιτεχνικό ή ηλεκτρικό!

για τη **Γαλλία** την πανέμορφη αυτή χώρα
που θέλω τόσο πολύ να επισκεφτώ!

για την **Ιθάκη** το ποίημα του Καβάφη!

για την **ουτοπία!** Την ελπίδα για
έναν καλύτερο κόσμο με ισότητα!

για το **σε αγαπώ**, πόσο εύκολα λέγεται,
αλλά σπανίως αληθεύει...

Το όνομά μου είναι... δικό μου!

Το όνομά μου με τα επτά γράμματά
του είναι δικό μου

Δ Η Μ Η Τ Ρ Σ

για τη **δημοκρατία** που τη χρειάζεται ο

κόσμος για το μέλλον που χτίζουμε
για τον ήλιο που μας φωτίζει
για την τρομοκρατία που πολεμάμε
για τον ρατσισμό που οδηγεί στις
σφαγές για την ηθική
για τη σιωπή των ανθρώπων
Το όνομά μου είναι... δικό μου!

Δημήτρης

Χαρούν - Γεώργιος -

34 35
Καλύτερες μέρες Βασιλική
Το όνομά μου είναι

Rayhan

Το όνομά μου με τα λουλουδένια του γράμματα είναι

RA

YH

A

N

για τον σωστό¹ τρόπο σκέψης
που σε βοηθάει στη ζωή σου
και σε οδηγεί στο σωστό μονοπάτι

για να αποδέχεσαι²
τους φτωχούς ανθρώπους
και να τους δίνεις τη βοήθειά σου

για να έχουμε μια χαρούμενη
χρονιά³ μείναμε υγιείς στην
καραντίνα...

είμαστε έτοιμοι για τις καινούργιες
μέρες που έρχονται!

για την ελπίδα⁴ να είναι όλοι
χαρούμενοι με τους αγαπημένους
τους

για να σκέφτεσαι πάντα⁵ θετικά
γιατί κάνει πιο φωτεινή τη μέρα σου
και σου ανεβάζει τη διάθεση!

για τη φύση⁶ και την ανάγκη
να την προστατεύουμε
Η φύση μάς δίνει τη ζωή

B
ΑΣ

I

ΛΙ

KH

για τη **βιρτουόζα** και την επιθυμία της να παίζει πάντα μουσική

για την **ανιδιοτέλεια** στην αγάπη που δίνουμε και παίρνουμε

για τη **συναισθηματική** ψυχή μου που ονειρεύεται και ελπίζει

για την **ιδιαιτερότητά** μας που μας κάνει ξεχωριστούς

για τη **λησμονιά** των αγαπημένων

accepting στο πρωτότυπο
3. year στο πρωτότυπο

που ποτέ δε θέλουμε να ξεχάσουμε. Ποτέ δε θα ξεχάσω την οικογένειά μου...

για την **ισορροπία** που προσπαθούμε να βρούμε στη ζωή μας

4. hope στο πρωτότυπο
5. always στο πρωτότυπο 6. nature στο πρωτότυπο

για τον **καλόκαρδο** άνθρωπο που δείχνει την αγάπη του σε όλους τους ανθρώπους

για τις καλύτερες **ημέρες** που προσμένουμε ότι θα έρθουν

Rayhan - Βασιλική

1. right στο πρωτότυπο 2.

36 37

Να **υπάρχεις** σε καθετί που αυτή η στιγμή σου προσφέρει!

Μην περιμένεις να σε **βοηθήσει**² κάποιος Απλά συγκεντρώσου στο μέλλον σου

Να σκέφτεσαι πάντα θετικά
Γιατί αν σκέφτεσαι αρνητικά όλα θα γίνουν **αρνητικά**

Η **φύση**³ μας προσκαλεί να ζήσουμε με ειρήνη και αγάπη

LY^{DI}A

A^{LI}

Άφησε⁴ να μειώσω την απόσταση
Βήμα βήμα...

Η άμμος φεύγει **κάτω**⁵ από τα πόδια μου Τα κύματα σταματούν...

Τα **όνειρα**⁶ δε βγαίνουν αληθινά...

Άφησε τον ήλιο να λάμψει **μέσα**⁷

σου **Αλλά** ποτέ δεν

συναντιόμαστε...

Δεν ξέρω πώς να **αρχίσω**

Έχω να σου πω **πολλά**⁸

Θέλω⁹ να ξεφύγω από όλα όσα με περιορίζουν
Οι λέξεις κολλάνε στο μυαλό μου
Να είμαι ελεύθερος
Να αναπνέω στην ειρήνη

Rayhan - Lydia - Ali

Ένας στόχος τη φορά
Δε χρειάζεται να **βιάζεσαι**¹

Θέλω να φτιάξουμε έναν καινούριο κόσμο, όπου τα λουλούδια να **ανθίζουν** πάντα

1. rush στο πρωτότυπο 2.
help στο πρωτότυπο

3. nature στο πρωτότυπο

4. let στο πρωτότυπο 5.
under στο πρωτότυπο

Φ ΑΤ ΕΜΕΗ Η ομορφιά του κόσμου και «η κόρη του

ήλιου» για τη φωτιά¹ που καίει μέσα

στην ψυχή σου

για τα απaráμιλλα² σύννεφα γύρω σου τις
νεφέλες

για το τσάι³ που απολαμβάνεις κάθε μέρα
χαϊδεύοντας τη γάτα σου

για όλες τις Ελεάνες που θα κάνεις φίλες σου
στο μέλλον

για τη μουσική,⁴ που σου δίνει
την ευκαιρία να δραπετεύσεις από τη σκληρή
πραγματικότητα αυτού του κόσμου

γιατί ελπίζεις ότι τελικά⁵
θα είσαι ευτυχισμένη

για τα πανέμορφα καστανά⁶ μάτια σου που
αποτυπώνουν τα θαύματα
και την ομορφιά αυτού του κόσμου

Η Φάτεμε είναι μια δυνατή, ανεξάρτητη
γυναίκα, που γνωρίζει άλλες γυναίκες με στόχους
και φιλοδοξίες, διαφορετικές από τις δικές της...

Μία από αυτές, η Ελεάνα, η «κόρη του ήλιου»,
όπως την αποκαλούν, επιθυμεί να ταξιδέψει
στον κόσμο. Θέλει να δει τα πάντα, να γνωρίσει
καινούριους ανθρώπους, νέους πολιτισμούς, να

απελευθερώσει το πνεύμα της. Θέλει
να εξερευνήσει νέες χώρες και νέες νοοτροπίες,
να μάθει πώς σκέφτονται οι άνθρωποι
και να μάθει άριστα την τέχνη της επικοινωνίας.

Ένα άλλο υπέροχο πλάσμα που γνωρίζει

η Φάτεμε είναι μια αξιοθαύμαστη καλλιτέχνης.
Μπορεί να συλλάβει την ομορφιά του κόσμου
και να την βάλει σε έναν καμβά. Μπορεί να
χρησιμοποιήσει τη φωνή της για να γοητεύσει και
να καταπλήξει όλους όσοι

βρίσκονται γύρω της. Η Νεφέλη
είναι μια πραγματική καλλιτέχνης.

1. fire στο πρωτότυπο
 2. astonishing στο πρωτότυπο
 3. tea στο πρωτότυπο
- 40
4. music στο πρωτότυπο
 5. eventually στο πρωτότυπο

42

Οι φίλες

για τη σοκολάτα στην κρέπα που τρώω
με τις φίλες μου!

για την Ιταλία
την αγαπημένη μου χώρα
όπου θέλω να πάω διακοπές

για τις φράουλες που
μου αρέσει να τρώω την άνοιξη

6. hazel στο πρωτότυπο

41

για τα άστρα στον ουρανό που
λάμπουν κάθε βράδυ
και δίνουν ελπίδα στα όνειρά μου...
Έχω ένα όνειρο να γίνω νοσοκόμα ή ...
μουσικός!

για την τούρτα που φτιάχνουμε
στα γενέθλιά μου

για το ροδάκινο
το αγαπημένο μου φρούτο
που είναι πολύ νόστιμο

για τα άστρα που βλέπω τη νύχτα
και με μαγεύουν...
Είναι σαν να βρίσκομαι στον παράδεισο!

ΣΙΝΤΡΑ

για την κρέπα με σοκολάτα
που τρώμε με τις φίλες μας!

για την Ιθάκη, το αγαπημένο μου νησί
που θέλω να πάω διακοπές

για το νούφαρο στη λίμνη

Σίφα - Σίντρα

Το όνομά μας

και λάθος ειπωμένο είναι δικό μας...

M

Γίνονται αλλά... Μικρά

Για εκείνα τα μικρά θαύματα που δίνουν

κουράγιο στους ανθρώπους

Π

ΟΑΑ

για τον Παντοδύναμο
στον οποίο προσεύχομαι κάθε
μέρα

για τα όνειρά μου
που ελπίζω να κάνει
πραγματικότητα να με κάνει
ευτυχισμένη...
να με κάνει ξέγνοιαστη...

Άραγε γίνονται θαύματα;

Η ακροστιχίδα του ποιήματος δεν προκύπτει από τα γράμματα των ονομάτων στη σειρά, αλλά τα παιδιά βρήκαν όλα μαζί λέξεις με τα γράμματα των ονομάτων τους, χρησιμοποιώντας και κοινές λέξεις στα αγγλικά και ελληνικά τις οποίες συμπλήρωσαν με διαφορετικούς στίχους και, στη συνέχεια, έβαλαν τους στίχους αυτούς με τη σειρά που

για τον Αλλάχ
εύχομαι να μου δώσει μια ζωή
γεμάτη ευχαρίστηση...
γεμάτη περιπέτεια...

για την αγάπη
που σε κάνει καλύτερο
που σε κάνει γενναιόδωρο
για τις καρδιές που είναι
ερωτευμένες! Η αγάπη θα
σώσει τον κόσμο; Αφήστε την
ελεύθερη
για να μας σώσει όλους!

για τα μικρά καθημερινά

UYAI

ΑΝ

να δημιουργήσουν τα δικά τους...

για το αναπάντεχο στη ζωή

για καθετί υπέροχο
που μας φέρνει η ζωή

για την ανθρωπότητα

για τους αθάνατους ήρωες

για την ανάγκη να γίνουμε σαν
και αυτούς!

για τους νέους ήρωες που αξίζει
να δημιουργήσει η ανθρωπότητα
γιατί όταν χάνονται οι ήρωες
πρέπει να γεννηθούν
καινούριοι...

επιθυμούσαν για να εκφράσουν καλύ- τερα τις ιδέες που μοιράστηκαν.

Οι λέξεις που άρχιζαν με τα γράμματα των ονομάτων τους ήταν: **Usama:** Unexpected - Small - Allah - Miracles - Αγάπη

Πολύμνια: Παντοδύναμος- Όνειρα - Love - Υπέροχο - Μικρά - Νέοι - Immortal - Ανθρωπότητα

Hasan: Humanity - Almighty - Save - Αθάνατοι - Need

Usama - Πολύμνια -
Hasan

44

Η ευχή

Το όνομά μου με τα έξι του γράμματα είναι Άγγελος

ΑΓΓΕΛΟΣ

για την ανεξαρτησία που όλοι οι

άνθρωποι πρέπει να έχουν αλλά και
για την αγάπη

για τη γεωγραφική θέση αυτού του
τόπου που είναι ξεχωριστή

για τη γιγαντιαία αλλαγή στον κόσμο
για τη γαλήνη που χάθηκε

Το όνομά μου με τα έξι του γράμματα είναι Shahad

τα οποία πρέπει να μαθαίνουμε

για τα ελληνικά την ομορφότερη
γλώσσα στον κόσμο αλλά και για την
ευχή
να μιλάω πολλές γλώσσες

για τη λανθάνουσα μνήμη των
ανθρώπων αλλά και για τα λάθη από

για τον Ορέστη που έχει αργήσει στο
σχολείο αλλά και για τον ουρανό που
ήταν μαύρος και έβρεχε

για την τρομακτική σιωπή που
επικρατεί στον κόσμο αλλά για τη

συνεργασία που θα ήθελα να υπάρχει
στη Γη

SHAHAD

για να είσαι δυνατός.¹
Μένεις δυνατός και συνεχίζεις
Οι άνθρωποι πρέπει να είναι δυνατοί

στη ζωή τους Οι δυνατοί άνθρωποι δε
χάνουν ποτέ...

για την ελπίδα² και το χαμόγελο
ελπίζω αυτή τη χρονιά να τελειώσει η
πανδημία ελπίζω να ανοίξει το σχολείο για να

για την καλλιτεχνική³ φύση του

ανθρώπου αλλά και την κοινωνική.
Με την τέχνη εκφράζουμε τα
συναισθήματά μας Οι καλλιτέχνες
δίνουν νόημα στη ζωή μας

για να κρατιόμαστε⁴ μαζί και να
τραγουδάμε. Μαζί οι άνθρωποι είναι
δυνατοί.

Μακάρι όλοι να κρατιόντουσαν μαζί

- αυτή είναι η δύναμή μας

για να ζητάμε⁵ βοήθεια
αλλά και να την προσφέρουμε...

για να επιθυμούμε...⁶
και την ευχή μας να βγουν αληθινά τα
όνειρά μας!

Το όνομά μου με τα χρυσαφένια του γράμματα είναι δικό μου

Α Α Ω
Π Ν Γ Ι Τ Α

46
για την παρανομία της πόλης
για την αγάπη στον πλανήτη
για τις νοσηλεύτριες που
γιατρεύουν για την ανεξαρτησία

στον κόσμο

για τις γάτες που μας δίνουν
αγάπη

για τον ιερό ναό
για την ώρα που πέρασε και
άργησα στο σχολείο για τον
ταχυδρόμο που έφερε το γράμμα
για τον αέρα που μας δίνει
οξυγόνο και ζωή

Shahad

1. strong στο πρωτότυπο 2. hope στο πρωτότυπο
3. artistic στο πρωτότυπο

4. holding στο πρωτότυπο
5. asking στο πρωτότυπο
6. desiring στο πρωτότυπο

Άγγελος - Παναγιώτα -

47

Τα κορίτσια

Το όνομά μου με τα πολύ ωραία του γράμματα
είναι Βασιλική
Το όνομά μου είναι δικό μου

Β
Α

Σ
Ι

Λ
Ι
Κ

Η

Το όνομά μου με τα καλλιγραφικά του γράμματα
είναι Αλέσια
Το όνομά μου είναι δικό μου

48
για τη βοήθεια στον συνάνθρωπο

για την **αγάπη**, το πιο σημαντικό
πράγμα στον κόσμο

για τη **στοργή** του μικρού παιδιού αυτά

που δεν υπάρχουν πάντα...

για τον **Ιό** που σκοτώνει

για το **λιοντάρι** το άγριο
που μου θυμίζει αυτή η αρρώστια

για τους **ιατρούς** που μας δίνουν
σιγουριά

για τα **κορίτσια** που παίζανε με κούκλες
και γίναν φίλες...

για τον **ήλιο** που λάμπει
στο ξεκίνημα μιας νέας ημέρας

ΑΛΕΣ

I

A

για την **αγάπη**
οι άνθρωποι δεν μπορούν να ζήσουν
χωρίς αγάπη

για τη **λατρεία** στον Θεό

για την **εμπιστοσύνη** που κερδίζεται

για το «**σε** αγαπώ»
που χρειάζεται στη ζωή μας

για την **ιστορία** που κρύβουμε μέσα μας

μου είναι
γραμμένο στ'
αστέρια

για τη **δικαιοσύνη**
που πρέπει να υπάρχει στον
κόσμο

για την **Αμερική** και τα κορίτσια
που έφυγαν για εκεί...

ΔΑΝΑΗ
Το όνομά

για τα **φιλόδοξα**¹ σχέδια
που μας βοηθούν να φτάσουμε

τα αστέρια για την **ανάγκη**²

ελευθερίας στη ζωή μας

για την **αγωνία** που δεν πρέπει
να μας περιορίζει

για τον **ήλιο** που πάντα
παραφυλά

A L A

για την ομορφιά της **τέχνης**⁵

για τη **λατρεία**⁶ που έχουμε για τον κόσμο

για την **απόλαυση** της ζωής για

για μια ζεστή **αγκαλιά**

Το μέλλον είναι αβέβαιο, Τώρα όλοι το γνωρίζουμε.

όσο σκοτεινή κι αν είναι η μέρα

Κανένα σχέδιο δεν είναι σίγουρο. Το

μόνο που μας έχει απομείνει είναι η ελπίδα.

Z H
I LA

για τη **λαμπερή** ελπίδα στους πιο σκοτεινούς καιρούς

για την **αγάπη** για τη ζωή

I Ω ANNA

για το **νέφος** που δεν πρέπει να κρύψει τα λάθη

για την **αρχαία** ιστορία που επαναλαμβάνεται.

για τη **ζωή** που έχουμε μπροστά μας

για τη **χαρά**³ που νιώθουμε βλέποντας την οικογένειά μας ενωμένη

για τη **νοημοσύνη**⁴ μας που καλλιεργείται με κάθε λέξη που διαβάζουμε

για την **ίαση** στον πόνο της

μνήμης για τις **ωραίες** στιγμές

που θα έρθουν

για την **αυγή** που ακολουθεί την κάθε νύχτα

για τις **νύχτες**, που πάντα τελειώνουν

Δανάη - Zhila - Alaa -
Ιωάννα

1. ambitious στο πρωτότυπο
2. need στο πρωτότυπο

50

3. happiness στο πρωτότυπο 4. intelligence στο πρωτότυπο
5. art στο πρωτότυπο
6. love στο πρωτότυπο

51

είναι δικό μου

Όταν ανατέλλει και δύει ο ήλιος

Το όνομά μου με τα οχτώ όμορφα γράμματά του

γεμίσω
θα 'θελα στην Αμερική να ζήσω...

Λιμάνι απάνεμο στο ταξίδι της ψυχής

Ελευθερία το μέλλον θα μου δώσει
το μονοπάτι να διασχίσω, εμπειρίες να

Το όνομά μου με τα τέσσερα όμορφα γράμματά του
είναι δικό μου

η οικογένειά μου είναι ασφάλεια ζωής... τους στόχους μου πετύχω
κοιτάω τα αστέρια, μου δίνουν δύναμη
στον εαυτό μου πιστεύω...
Ικανή νομίζω πως δεν είμαι
αλλά, αν στο τέλος της ημέρας

Στρόβιλος είμαι εγώ
δεν κάθομαι, εξερευνώ
τα μέσα και τα έξω, συνεχώς
παρατηρώ...

Αναστασία η μικρή μου αδερφή
μου χαρίζει γέλια, χαμόγελα
και απέραντη στοργή!

Βιολοντσέλο παίζω και το αγαπώ πολύ
λατρεύω να ασχολούμαι με τη μουσική!

Ερμιόνη Γκρέιντζερ το ίνδαλμά μου
με το κοφτερό της το μυαλό
και τη λατρεία για τα βιβλία
καταφέρνει και ξεπερνά κάθε δυσκολία!

Τέλεια καλοκαίρια στην κατασκήνωση
που έχω στην καρδιά μου
εκεί που διαμόρφωσα την ταυτότητά
μου!

Το όνομά μου με τα πέντε όμορφα γράμματά του
είναι δικό μου...

για τη βροχή, που μου αρέσει
να την ακούω, όταν πέφτει
για τα βουνά τα όμορφα

ΕΙΣ

ΑΒΕΤ

I

ΜΑΝ

για το Ιράκ
την αγαπημένη χώρα που με γέννησε

δεν πρόλαβε δυστυχώς να με
αναθρέψει... την αγαπημένη μου πόλη
το Ζάχο
με το όμορφο πάρκο
που θυμάμαι ότι με πήγαινε ο πατέρας
μου όταν ήμουν μικρή...

για τις μάσκες
που είμαστε αναγκασμένοι
να φοράμε όλοι σήμερα
και φοβόμαστε
να αποκαλύψουμε το χαμόγελό μας...
για τη μπανάνα που είναι το φρούτο
που αγαπώ πιο πολύ από όλα!

για την άνοιξη
όταν όλα τα λουλούδια ανθίζουν
και μας θυμίζουν πόσο όμορφη είναι η
ζωή για τα άνθη που μου αρέσει
να ζωγραφίζω με πολλά χρώματα
για το κουτέλι το φαγητό που μου
θυμίζει γιορτινές μέρες στη χώρα μου
και έχει ως βασικό συστατικό το αρνί.

για τη νηστεία που μου θυμίζει
καθώς περιμένω να πέσει ο ήλιος
ότι το νερό είναι το πιο νόστιμο
από όλα τα ποτά του κόσμου!

που είχαμε στο Ιράκ
για τις βασίλισσες, που διάβαζα
στα παραμύθια, όταν ήμουν μικρή...
για τις βαρκούλες στο Λούνα παρκ και τον τροχό
που με πήγαινε ο μπαμπάς μου, όταν ήμουν μικρή...
για τη βοήθεια που μου αρέσει

να προσφέρω στους δίπλα μου
για όλα τα βιβλία που θα ήθελα
να διαβάζω κάθε μέρα,
Αγαπώ τα βιβλία!

για τα Αρχαία Ελληνικά,
που δυσκολεύομαι να μιλήσω
ή να καταλάβω στο σχολείο
αλλά μου αρέσει πολύ
να ακούω την καθηγήτριά μου
να τα μιλάει...
για την ανατολή του ήλιου
που τη βλέπω όταν ξυπνώ το πρωί
Πώς χρωματίζει με απίστευτα χρώματα τον ουρανό!

55
για τη μητέρα μου
είναι πάντα δίπλα μου
από τότε που ήμουν μωρό
μέχρι σήμερα...

για τα **μολύβια**
και τα τετράδια
που μυρίζουν τόσο όμορφα...
Μυρίζουν σχολείο!

για τις **αδελφές** μου
που είτε είναι δίπλα μου
είτε μακριά μου
έχουν μια σημαντική θέση
στην καρδιά και τη ζωή μου
είναι ταυτόχρονα
αδελφές και κολλητές

Η κουβέντα με **για την **κουβέντα** με τη γιαγιά**

το φεγγάρι **K M**

για το **φεγγάρι**¹ που βλέπω κάθε
βράδυ

ΑΤΕΡΙ
ΝΑ

για την **άνοιξη** και
τα **ανθισμένα** λουλούδια

για τα **τοπία** με τα πολλά
χρώματα

για τις **ευχάριστες** αναμνήσεις
με φίλους και συγγενείς
για την ευγνωμοσύνη και την
αγάπη που νιώθω για τα
ανθρώπινα πλάσματα

για τη **ρεαλιστική** αντιμετώπιση

για τον **ανανά** που αγαπώ τη γεύση του για την **αγάπη** που γεμίζει την καρδιά
μου!

για το **νερό** και
το φρέσκο παγωμένο χιόνι
που πλημμυρίζει το στόμα μου
όταν το γεύομαι τον χειμώνα...

Ελισάβετ - Ιμάν - Βαμάν

των καταστάσεων

για τους **ιατρούς** που ελπίζω ότι
θα βρούνε θεραπείες
για όλες τις αρρώστιες

για τη **νοσταλγία** των στιγμών
που πέρασαν γρήγορα

για τις **ατέλειωτες** εμπειρίες που
μας περιμένουν στη ζωή

AH
N O
O

R

για την τέχνη² που αγαπώ

για την ευτυχία³
που νιώθω κάθε μέρα

για τα νέα⁴ μέρη
που θέλω να πάω

για το μοναδικό⁵ πράγμα που με
κάνει χαρούμενη...

για τις δυσβάσταχτες⁶ στιγμές που
πέρασα

για τους δρόμους⁷
που δεν τελειώνουν ποτέ...

1. moon στο πρωτότυπο 2. art στο πρωτότυπο 3. happiness στο πρωτότυπο 4. new
στο πρωτότυπο
5. one στο πρωτότυπο
6. overwhelming στο πρωτότυπο
7. roads στο πρωτότυπο

57

Κατερίνα - Mahnoor

Οι μέρες που αλλάζουν

Το όνομα μου με τα λίγα του γράμματα,
που δεν το βρίσκεις συχνά, είναι Βάγια
Το όνομά μου είναι δικό μου

Το όνομα μου με τα πέντε του γράμματα,
που είναι τόσο συνηθισμένο, είναι Μαρία
Το όνομα μου είναι δικό μου

ΒΑΓΙ

Α

για τα **βάσανα** της
καθημερινότητας αλλά και για τη

βοήθεια

που προσφέρουν οι άνθρωποι
μεταξύ τους

για την **αποφασιστικότητα** στη
ζωή αλλά και για την **αποκάλυψη**
της αλήθειας

για τη **γενναιότητα**
των ανθρώπων στα δύσκολα
αλλά και για τη **γοητεία** της
στιγμής

για την **ικανοποίηση**
όταν ολοκληρώνεται μια δοκιμασία
αλλά και για την **ικανότητα** να
πετύχεις τους στόχους σου

για την **αγάπη** των ανθρώπων
μεταξύ τους
αλλά και για την **ανυπομονησία**

για το καλύτερο

ΜΑΡ

Ι

Α

για τις **μοναδικές** στιγμές στη ζωή
που την κάνουν όμορφη
αλλά και για τις **μυστικές**
αναμνήσεις

για την **αγάπη** που πρέπει
να δείξεις σε άλλους
αλλά και για τον **αναστοχασμό**
που πρέπει να κάνεις καθημερινά

για τη **ροή** της ζωής
αλλά και για τον **ρυθμό** της

για την **ιδιαιτέρη** έμπνευση που
βρίσκεις κάθε μέρα
αλλά και για την **ικανότητα** να
βρίσκεις κίνητρα για τη ζωή

για τους **ανθρώπους** που
θαυμάζουμε αλλά και για την **αξία**
της τέχνης και για όσα μαθαίνουμε
από αυτή

58 59

Το όνομα μου με τα όμορφα του
γράμματα, που συχνά κοροϊδεύουν,
είναι Μαριάνθη
Το όνομα μου είναι δικό μου

για τις **μέρες** που
αλλάζουν συνεχώς
αλλά και για τη **μοναξιά**
κάποιων ημερών

Μ

ΝΘ

για τη **νέα** ζωή
που γεννιέται καθημερινά αλλά και για το
νόημα της ζωής που ψάχνουμε

για τις **θυσίες**

ΑΡΙ

για το **ρόδι**, το σύμβολο της
αφθονίας
αλλά και για την
καθημερινή **ρουτίνα**

αλλά και για την **ηρεμία** που
φέρει η σιωπή
αυτής της στιγμής

Α

για τις **ικανότητες**
που έχει ο καθένας μας αλλά και
για την **ισότητα** όλων των
ανθρώπων

Η

Βάγια - Μαρία -
Μαριάνθη

για την **αρχή** μιας
καινούριας μέρας
αλλά και για την **ασφάλεια** ενός
σπιτιού

για την **αγάπη**
που ανθίζει γύρω μας
αλλά και για την **απόσταση** που
μας χωρίζει
από αγαπημένα πρόσωπα

αλλά και για τη **θάλασσα** που
φέρει την αφθονία και την
ευημερία

για τον **ήλιο** που ανατέλλει και
δύει κάθε μέρα

60 61

Άνεμος που αποπνέει ελπίδα

RE

A

MA

P

N

I

Τ
Α

Είμαστε **έτοιμοι**¹
να κάνουμε τον κόσμο καλύτερο

Ειρήνη χρειάζεται παντού

Κανένας τόπος²
να μην μείνει χωρίς ειρήνη

Αγάπη θα επικρατεί

Μιλάμε για τα όνειρά μας

Αστέρια κρυμμένα
στο σκοτάδι

Ρομαντικές ψυχές
ανάμεσα σε γη και ουρανό

Φαντάσου³ την ομορφιά της
ανθρωπότητας

Τώρα είναι η στιγμή μας

Άνεμος που αποπνέει ελπίδα

Ο
Κ URO

S
H

Χαρταετός⁴ καμωμένος από
πεπρωμένο

Όλοι ενωμένοι

Υπέροχες υπάρξεις

Αφέσου⁵ με εμπιστοσύνη
στις αισθήσεις σου

Ο **ωκεανός**⁶ είναι η ασπίδα μου

Μοίρασε⁷ αγάπη παντού

Άνθρωποι⁸ γεμάτοι όνειρα

Το μέλλον είναι δικό μας

Η ζωή μας θα γίνει πιο όμορφη

Ένα μονοπάτι στο δάσος

Απόλυτη ελευθερία

Επίτευξη των στόχων μας

Γαλήνη . . .

Rena - Μαρίτα -
Kourosh

3. imagine στο πρωτότυπο 4. kite στο πρωτότυπο 5. rely στο
πρωτότυπο
6. ocean στο πρωτότυπο
7. spread στο πρωτότυπο 8. humans στο πρωτότυπο

1. ready στο πρωτότυπο 2. nowhere στο πρωτότυπο

Ο γενναίος ποιητής και το θαύμα

Το όνομά μου με τα πέντε του γράμματα
Το όνομά μου είναι δικό μου
Είναι Bahar. B.a.h.a.r

Το όνομά μου είναι δικό μου: Ahmed

A

για τη φιλοδοξία⁶
που όλοι πρέπει να έχουν

Το όνομά μου έχει πέντε γράμματα
γιατί είμαι καλή
στο να είμαι μόνη και να μην έχω

BAHA

φίλους για τη φυλή μου τη

Χαζάρα³

R

για τη γενναιότητα,¹ γιατί είμαι
καλή στο να ακούω την καλύτερή
μου φίλη και να μη λέω τίποτα

για την προσαρμογή⁴

για την αντίσταση⁵
γιατί είμαι καλή στο να
αντιστέκομαι στις δυσκολίες της
ζωής
και να γίνω αυτό που θέλω

για την εγκατάλειψη²

HMED

στη ζωή τους

για την τιμιότητα⁷
γιατί κανείς δεν πρέπει
να λέει ψέματα

για το θαύμα,⁸ γιατί το να ξυπνάς
κάθε μέρα είναι ένα δώρο από τον
Θεό ένα θαύμα

για την απόλαυση⁹
απόλαυσε τη ζωή σου,
κανείς δεν μπορεί να είναι
λυπημένος συνέχεια

για τη δημοκρατία¹⁰
να κατανοείς όλους τους
ανθρώπους χωρίς να τους κρίνεις
από το χρώμα, τη θρησκεία, τον
πολιτισμό

1. bravery στο πρωτότυπο 2. abandonment στο
πρωτότυπο 3. Hazara στο πρωτότυπο
4. adapt στο πρωτότυπο 5. resistance στο
πρωτότυπο 6. ambition στο πρωτότυπο 7. honesty στο
πρωτότυπο 8. miracle στο πρωτότυπο
9. enjoy στο πρωτότυπο
10. democracy στο πρωτότυπο

Το όνομά μου είναι δικό μου.
Περιγράφει τη ζωή μου...
Το όνομά μου είναι Χριστίνα. Το
όνομά μου είναι δικό μου

X

για τους ανθρώπους
που με πλήγωσαν,
που μου φέρθηκαν άσχημα

P

I

που ήρθαν

για τα παιδιά χωρίς οικογένειες

για τους φίλους
που έφυγαν
και για τους φίλους

Σ

ΤΙ

N

για τα παιδιά

για τους φτωχούς

A

με προβλήματα υγείας

για τους ανθρώπους που μένουν στο
δρόμο

για τον ρατσισμό που υπάρχει
μέχρι και σήμερα

για τους ποιητές
και το συναίσθημα

που βγάζουν όταν γράφουν

για την αγάπη
και τη φροντίδα
που δίνουν κάποιοι
σε κάποιους άλλους

Bahar - Ahmed -
Χριστίνα

Ουράνιο τόξο Το

όνομά μου είναι Amir

L
I
E

A
N
T
A

AM
I
R για τη φύση¹⁰

Αποτελείται από τέσσερα γράμματα

για τον εκδικητή¹

για τον νου²

για τον πάγο³

για τους κανόνες⁴

γιατί είμαστε μέρος της

Το όνομά μου έχει πέντε γράμματα Το
όνομά μου είναι δικό μου. Είναι Danar

και πρέπει να την προστατεύσουμε

για την αποδοχή¹¹
γιατί πρέπει να αποδεχόμαστε
τους άλλους

D A N A R

1. avenger στο πρωτότυπο

για τον κίνδυνο⁵ για την άγκυρα⁶

για τα βουντάς⁷ για το

αεροπλάνο⁸ για το ουράνιο τόξο⁹

10. nature στο πρωτότυπο

για τους ανθρώπους
και τα πράγματα που αγαπάμε

για τα ιδανικά¹⁵

γιατί μας οδηγούν στη ζωή μας

6. anchor στο πρωτότυπο

Το καθρέφτισμα
στην
περιπέτεια του κόσμου

για τον στόχο¹²
γιατί πρέπει να θέτουμε
στόχους στη ζωή

για την περιπέτεια¹³

για την εκπαίδευση¹⁶
γιατί μας βοηθά να εξελιχθούμε
ως άνθρωποι

γιατί δίνει χρώμα στη ζωή

για την αγάπη¹⁴

4. rules στο πρωτότυπο

5. danger στο πρωτότυπο

68

7. noodles στο πρωτότυπο 8. airplane στο πρωτότυπο

9. rainbow στο πρωτότυπο

11. acceptance στο πρωτότυπο 12. target στο

πρωτότυπο 13. adventure στο πρωτότυπο

15. ideals στο πρωτότυπο

16. education στο πρωτότυπο

69

Amir - Danar - Natalie

14. love στο πρωτότυπο

2. mind στο πρωτότυπο

3. ice στο πρωτότυπο

Το όνομα μου με τα επτά του γράμματα.
Το όνομά μου είναι δικό μου.

I
N COLI

Το όνομά μου είναι δικό μου

για την όμορφη βραδιά¹ στην

Κορέα ακούγοντας τις αγαπημένες μου ιδέες

για την αλλόκοτη φαντασία² μου

για τη συνεργασία³
για το πώς μπορούμε από μικρή ηλικία να μάθουμε να συνεργαζόμαστε με τους ανθρώπους

για το αποτέλεσμα⁴

για την αγάπη⁵
που είναι πολύ σημαντική για τη ζωή μας

για τη βελτίωση⁶
για το πώς μπορούμε να έχουμε

εμπιστοσύνη στον εαυτό μας

και να θέλουμε να γίνουμε καλύτεροι άνθρωποι

N

M

A N A

για το διαδίκτυο⁷
και το πόσο σημαντικό είναι στην καθημερινότητά μας

A SU

για την αποδοχή⁸
πρέπει να αποδεχόμαστε και να καλωσορίζουμε όλους τους ανθρώπους παντού στον κόσμο

A S

W H A K W
W K H A K

για την περιπέτεια¹⁶

για την ψυχή¹⁷

για την ευτυχία¹⁸

για τον κόσμο¹⁹

για τη στοργή²⁰

MASU MEH
H E

Είναι το Masumeh.
M.A.S.U.M.E.H.

για το φεγγάρι⁹ και τη νύχτα που αγαπώ για το “καταπληκτική”,¹⁰
γιατί είμαι για τη γλυκύτητα¹¹ του μελιού και της ζωής για τη

Το όνομά μου αποτελείται από έξι γράμματα

Το όνομά μου είναι δικό μου

για την ευγένεια²¹

Nicolina -
Masumeh -
Ashwak

1. night στο πρωτότυπο
2. imagination στο πρωτότυπο
3. cooperation στο πρωτότυπο
4. outcome στο πρωτότυπο

70

5. love στο πρωτότυπο
6. improvement στο πρωτότυπο 7. net στο

μοναδικότητα¹² του εαυτού μου

για το καθρέφτισμα,¹³ γιατί μπορώ να αντικρίσω τον εαυτό μου στον καθρέφτη και να αλλάξω ότι δεν είναι καλό

για την απόλαυση¹⁴ της ζωής την απόλαυση της αγάπης, την απόλαυση αυτής της συνάντησης, την απόλαυση των φίλων

για την καρδιά¹⁵
Η οικογένεια, οι φίλοι, η δασκάλα μου και όλοι όσοι είναι σημαντικοί στη ζωή μου (όπως η Μπαχάρ) είναι στην καρδιά μου

πρωτότυπο
8. acceptance στο πρωτότυπο

A S

9. moon στο πρωτότυπο 10. amazing στο πρωτότυπο 11. sweet στο πρωτότυπο 12. unique στο πρωτότυπο 13. mirror στο πρωτότυπο
14. enjoy στο πρωτότυπο 15. heart στο πρωτότυπο 16. adventure στο πρωτότυπο 17. soul στο πρωτότυπο 18. happiness στο πρωτότυπο

19. world στο πρωτότυπο
20. affection στο πρωτότυπο
21. kindness στο πρωτότυπο

71

Για τον χορό των
φλεγόμενων αστεροειδών

ΦΩΤΕΙΝΗ

για τη φωτιά που κυλά

ΑΝΙΣ

για τους φλεγόμενους
αστεροειδείς¹
που έχω στην καρδιά μου

όπως η νύχτα²
με το γεμάτο λαμπερό φεγγάρι

για το απίστευτο³
μυαλό που έχω

όπως ο ουρανός⁴
γεμάτος από ουράνια τόξα και πουλιά που
τραγουδούν

Θέλω μια φυσιολογική ειρηνική ζωή Θέλω να
είμαι εγώ
Θέλω να είμαι η Ανίς

για την ώρα
που δεν μου φτάνει να ζήσω

για τον τρόπο που νιώθω
μπρος στον δρόμο της ζωής

για το έρεβος που κρύβεται
στα σοκάκια του μυαλού μου

3. incredible στο πρωτότυπο
4. sky στο πρωτότυπο

για την ίδια την ιδέα
της ανακάλυψης του εαυτού μου για το

ατέλειωτο νερό της σκέψης μου για τον ήλιο
που αποζητώ στον ουρανό

Για τον χορό, τη φύση, την ιστορία, για την
τέχνη, τον κόσμο ολόκληρο Το όνομά μου
είναι γεμάτο
κρυμμένα νοήματα
Το όνομά μου είναι δικό μου.

Anis - Φωτεινή

73

Ταξιδιώτες στην ίδια Γη

Και το όνομα μου με τα πέντε γράμματά
του το όνομά μου είναι δικό μου και το

όνομά μου με τα ανάμεικτα γράμματά του
είναι μια χαρά, είναι όμορφο, το όνομά
μου είναι δικό μου!

GE

1. asteroids στο πρωτότυπο
2. night στο πρωτότυπο

για την καλή⁶ διάθεση, γιατί πάντα προσπαθώ να την έχω

J A V I D

για τη δικαιοσύνη¹

Ό,τι καλό συμβαίνει για κάποιους
θα έπρεπε να συμβαίνει για όλους
μας

για την εκτίμηση²

Η εκτίμηση για όλα τα πράγματα
που έχω στο παρόν
θα με βοηθήσει να χτίσω το μέλλον
και να είμαι ο ανοιχτόμυαλος, υγιής
χαρούμενος ταξιδιώτης που θέλω

για τη νίκη³ να σώζω τον εαυτό μου
από τους κινδύνους του ταξιδιού
τότε που δεν μπορούσα να
φροντίσω τον εαυτό μου

Είμαι⁴ υπεύθυνος για όλα όσα

Και το όνομά μου με τα τέσσερα οριζόντια γράμματά του,
και λάθος ειπωμένο, το όνομα μου είναι δικό μου. Και το
όνομά μου με τη σύντομη εκδοχή του και τα γράμματα
που λείπουν, είναι μικρότερο από το αληθινό. Το όνομά
μου είναι δικό μου!

S A

F I

Καθώς είμαι δεκαεφτά¹²
χρονών... έχω μια και

συμβαίνουν στη ζωή μου
γιατί είμαι επιμελής⁵
και βάζω τον εαυτό μου σε αυτό
που κάνω

Είμαι το όνομά μου
και το όνομά μου είναι δικό μου. Με
παρακινεί και είναι ο λόγος
που συνεχίζω να προχωρώ
Το όνομά μου, Τζαβίντ, και το
επώνυμό μου πηγαίνουν μαζί και
σημαίνουν πάντα το καλύτερο. Το
όνομά μου είναι δικό μου!

O R G

E

για την εκπαίδευση⁷
γιατί η Εκπαίδευση
και η Οικογένεια
είναι οι βάσεις μας για τη ζωή

για τα σπορ⁸

γιατί μας κοινωνικοποιούν μας
προσφέρουν υγεία
και μας γεμίζουν

για την ειλικρίνεια⁹ γιατί μόνο με
την ειλικρίνεια και την αλήθεια
μπορείς να αντιμετωπίσεις ό,τι
σου συμβαίνει

για τη γη¹⁰ και την οικουμένη γιατί
όλοι μοιραζόμαστε την ίδια Γη

για τον έναν¹¹ και για τον άλλο
γιατί όλοι πρέπει να έχουν τα ίδια
δικαιώματα

1. justice στο πρωτότυπο

2. appreciation στο πρωτότυπο

3. victory στο πρωτότυπο

74

4. I στο πρωτότυπο

5. diligent στο πρωτότυπο

6. good στο πρωτότυπο 7. education στο πρωτότυπο

8. sports στο πρωτότυπο

9. truth στο πρωτότυπο

10. global στο πρωτότυπο

11. everyone στο πρωτότυπο

75

μοναδική επιθυμία
να ζήσω τα πάντα

περιπέτεια¹³ ...περιπέτειες
όπως αυτές που είναι
γραμμένες στην Ιστορία
περιπέτειες που μπορείς
να δεις σε ένα μουσείο
όλες οι περιπέτειες
που έχω ζήσει
και όλες αυτές
που ακολουθούν

περιπέτειες με φίλους¹⁴ που
έφυγαν και φίλους με τους
οποίους ζω ακόμα μαζί
φίλους που δεν τους θέλω
πλέον... στη μοναξιά
καλύτερα στη μοναξιά
περιμένοντας να ζήσω το
μεγάλο ταξίδι...

περιμένοντας και
περιμένοντας την Αγγλία να
έρθει...
περιμένοντας και
περιμένοντας... θα ζήσω
τελικά στην¹⁵ Αγγλία;

Το όνομά μου είναι δικό
μου!

Javid - George -
Safi

12. seventeen στο πρωτότυπο 13.
adventure στο πρωτότυπο

14. friends στο πρωτότυπο 15. in
στο πρωτότυπο

Δραστηριότητες για την τάξη

Ατομική δραστηριότητα

78 79

“Ποίημα της στιγμής”

Χρόνος: 5-10 λεπτά

Υλικά: χαρτιά, μολύβια ή στυλό, μαρκαδόροι

Στόχοι: να ενεργοποιηθεί η φαντασία, εισαγωγή στη

γραφή
την ανάγνωση των ποιημάτων.

“Συστήνομαι στον κύκλο με το όνομά μου”

□ Τα παιδιά κάθονται σε καρέκλες σε κυκλική διάταξη και

□

Ομαδική δραστηριότητα

Χρόνος: 15 λεπτά

Υλικά: χαρτιά, μολύβια ή στυλό

Στόχοι: να γνωριστεί η ομάδα, εισαγωγή στο θέμα, συ- ντονισμός και ενεργοποίηση της φαντασίας γουν.

□ Τα μέλη της ομάδας κάθονται σε καρέκλες σε κυκλική διάταξη και έχουν όλες ένα μικρό χαρτί κι ένα μολύβι ή ένα στυλό. Δίνεται σε όλες ένας αριθμός με τη σειρά και τον γράφουν στο χαρτί, πχ. 1, η διπλανή θα γράψει τον αριθμό 2 και ούτω καθεξής. Η εμπυχωτρία λέει τυχαία έναν αριθμό. Τα παιδιά όταν ακούσουν τον αριθμό τους λένε το όνομά τους και έναν ακόμα αριθμό εκτός σειράς ο οποίος με τη σειρά του θα συστηθεί κ.ο.κ.

□ Στη συνέχεια ξεκινούν να περπατούν προς διάφορες κατευ- θύνσεις και σε κάθε παλαμάκι (χτύπημα χεριών) της εμπυ- χώτριας σταματούν και κάνουν χειραψία με το πιο κοντινό σε αυτές άτομο, μόνο που αυτή τη φορά δεν λένε το δικό τους όνομα, αλλά το όνομα του ατόμου με το οποίο κάνουν χειραψία.

□ Τα παιδιά σημειώνουν στο χαρτί τις τέσσερις επιπλέον λέξεις που διαλέγουν.

“Παίζω και γράφω ποιήματα”

□

Δραστηριότητα σε δυάδες

Χρόνος: 15-20 λεπτά

Υλικά: χαρτιά, μολύβια ή στυλό

□

έχουν ένα σημειωματάριο ή κόλλες χαρτί (ή βάζουμε τα θρανία δύο δύο φτιάχνοντας πάγκους εργασίας και τα παιδιά κάθονται σε υποομάδες)

□ Ο εμπυχωτής λέει:

«Είμαι μάγος και μέσα σε ένα λεπτό μπορώ να εξαφανίσω όλες τις λέξεις του κόσμου εκτός από τέσσερις. Να διαλέξετε ποιες τέσσερις λέξεις θέλετε να σώσετε και να τις γράψετε σε ένα χαρτί». □ Τα παιδιά σημειώνουν στο χαρτί τις τέσσερις λέξεις που διαλέ

□ Ο εμπυχωτής λέει στη συνέχεια:

«Έχετε τώρα τέσσερις λέξεις που σύντομα θα είναι οι μοναδικές τέσσερις στον κόσμο. Σαν μάγος που είμαι αποφάσισα να γίνω γενναιόδωρος – μπορείτε να κρατήσετε τέσσερις ακόμη λέξεις. Να τις διαλέξετε και να τις γράψετε».

□ Ο εμπυχωτής λέει στη συνέχεια:

«Έχετε τώρα οκτώ λέξεις που σύντομα θα είναι οι μοναδικές οκτώ στον κόσμο. Αν φτιάξετε με αυτές ένα ποίημα, τότε μπορούν να σωθούν κι όλες οι υπόλοιπες λέξεις. Μπορείτε μέσα στο ποίημα να επαναλάβετε την ίδια λέξη και να δημιουργήσετε έναν ρυθμό με την επανάληψη, αλλά πρέπει να χρησιμοποιήσετε μόνο αυτές τις συγκεκριμένες οκτώ λέξεις».

□ Τα παιδιά γράφουν το ποίημά τους. Μπορούν να το εικονο- γραφήσουν. Μπορούν να το διαβάσουν στους άλλους αν το επιθυμούν.

□ Ο εμπυχωτής ολοκληρώνει την άσκηση λέγοντας:

«Μπράβο, μόλις σώσατε όλες τις λέξεις του πλανήτη! Εγώ μπορεί να μην είμαι πια μάγος, εσείς όμως γίνατε ποιητές!»¹

1. Greig, Noël(2007). Θεατρική γραφή: ένας πρακτικός οδηγός, μετάφραση: Πένυ Φυλακτάκη, University Studio Press, Θεσσαλονίκη

“Οι αισθήσεις ζωντανεύουν τα ονόματα”

Στόχοι: να αντιληφθούν οι μαθήτριες την ικανότητά

τους να παίζουν με τη γραφή και να συνεργάζονται μεταξύ τους

Ατομική δραστηριότητα
☐ Τα παιδιά χωρίζονται σε δυάδες. Το ένα θα είναι το Α και το άλλο θα είναι το Β.

α) Το Α ξεκινά γράφοντας μια λέξη σε ένα χαρτί. Το Β πρέ- πει να απαντήσει με μία δική του λέξη. Μετά το Α γράφει την επόμενη και ούτω καθεξής. Όταν τα παιδιά θα έχουν φτάσει στις είκοσι λέξεις, τους ανακοινώνουμε πως αυτές είναι οι λέξεις που θα έχει το ποίημα τους και τους ζητείται να τις βάλουν σε σειρά. Μπορούν να αλλάξουν τις λέ- ξεις δημιουργώντας παράγωγες ή σύνθετες λέξεις (βρέχω - βροχή - βρεγμένος κ.λπ.). Μπορούν να χρησιμοποιήσουν μόνο αυτές τις λέξεις, όσες φορές θέλουν.

β) Το Α μπορεί να ξεκινήσει γράφοντας μια φράση σε ένα χαρτί και μετά το διπλώνει, έτσι ώστε να φαίνεται μόνο η τελευταία λέξη.

☐ Το Β έχοντας δει μόνο την τελευταία λέξη ξεκινά μια δική του φράση και διπλώνει το χαρτί, έτσι ώστε να φαίνεται και η δική του τελευταία λέξη.

☐ Μετά το Α συνεχίζει και αυτό επαναλαμβάνεται μέχρι να γράψουμε είκοσι περίπου φράσεις. Στο τέλος τα παιδιά διαβάζουν το γραπτό τους. Στη συνέχεια παίρνουν το ποί- ημα που δημιουργήθηκε και το ξαναγράφουν κάνοντας τις απαραίτητες αλλαγές.

☐ Μοιραζόμαστε τα ποιήματά μας με την ομάδα. ☐

Εναλλακτικά μπορούμε να παίξουμε και σε μικρές

Χρόνος: 30 λεπτά

Υλικά: χαρτιά, μολύβια ή στυλό

Στόχοι: να ενεργοποιήσουν οι μαθήτριες τη
ομάδες.

φαντασία τους, να χρησιμοποιήσουν τις
αισθήσεις τους για να ζωντανέψει ένα κείμενο
και να ασκηθούν στη δημι- ουργική γραφή

☐ Η εμψυχώτρια ζητάει από τα παιδιά να σκεφτούν έναν πραγματικό ή φανταστικό τόπο με τον οποίο συνδέονται συναισθηματικά.

☐ Παρωθεί τα παιδιά να περπατήσουν με τη φαντασία τους μέσα σε αυτό το μέρος και να καταγράψουν με λεπτομέρει- ες πράγματα που υπάρχουν εκεί (περιγραφή). ☐ Έπειτα τους ζητά να σημειώσουν μια μυρωδιά, έναν ήχο, έναν θόρυβο ή μια μουσική που υπάρχει ή που υπήρχε στον χώρο. Να προσθέσουν την αίσθηση που είχαν από κάτι που άγγιξαν ή κάτι που μπορεί να γεύτηκαν στο συγκεκρι- κριμένο σημείο.

☐ Εναλλακτικά τους παρουσιάζεται ένας πίνακας ή μια φω- τογραφία και η εμψυχώτρια προσκαλεί τα παιδιά να ταξιδέ- ψουν μέσα στην εικόνα με τη χρήση των αισθήσεων, όπως περιγράφεται παραπάνω.

☐ Όταν όλα είναι στο χαρτί, έχουν τα υλικά τους για να δουλέψουν.

☐ Δίνεται η οδηγία στα παιδιά να γράψουν κατακόρυφα την ακροστιχίδα του ονόματός τους και με κάθε γράμμα να βρουν λέξεις τις οποίες μπορούν να συμπληρώσουν ορι- ζόντια με φράσεις και να συνθέσουν ένα ποίημα αξιοποιώ- ντας όσα έχουν καταγράψει παραπάνω και είναι σημαντικά για αυτά.

☐ Αναστοχαστική συζήτηση: Όσες θέλουν μοιράζονται το ποίημά τους και εστιάζουν σε κοινά σημεία αναφοράς.

82 83

“Συλλογικό γκράφιτι”

哦哦

У ,

Δραστηριότητα σε δυάδες

Χρόνος: 15-20 λεπτά

Υλικά: Χαρτί ρολό του μέτρου,
χρωματιστά μολύβια/ μαρκαδόροι

Στόχοι: να δημιουργήσουν οι
μαθητές ένα συλλογι- κό εικαστικό ☐

“Συλλογικό ποίημα”

έργο και να αναπτυχθεί το
αίσθημα της ομαδικότητας

У ,

Ομαδική δραστηριότητα που
προτείνεται σε συνδυασμό με τη
δραστηριότητα "Συλλογικό

γκράφιτι" (σελ.84) Χρόνος: 20
λεπτά

Υλικά: Χαρτί ρολό του μέτρου,
χρωματιστά μολύβια/ μαρκαδόροι

Στόχοι: να γνωριστεί καλύτερα η επικοινωνία και να ενεργοποιηθεί
ομάδα, να ενισχυθεί η η φαντασία
βάλατε; τι σχεδιάσατε;

□ Ο εμψυχωτής απλώνει στον κύκλο ένα λευκό χαρτί
μέτρου για να γράψουν και να ζωγραφίσουν με ή χωρίς
μουσική.

□ Τα παιδιά έχουν στη διάθεσή τους πολλά χρωματιστά
μολύβια ή μαρκαδόρους και ξεκινούν να σημειώνουν
όλα μαζί ταυτόχρονα το όνομά τους.

Το όνομα μπορεί και να ξεκινά από το γράμμα κάποιου
άλλου έτσι που να μην μπορούν στο τέλος να
καταλάβουν ποιος έγραψε πρώτος.

Τα παιδιά μπορούν να κάνουν ένα σχέδιο ή μια
ζωγραφιά δίπλα στο όνομά τους.

Αυτό το σχέδιο μπορεί να ξεκινά από το σχέδιο
κάποιου άλλου ή να το συμπληρώνει.

□ Ο εμψυχωτής συζητάει για λίγο με τα παιδιά για την
πρώ- τη τους συλλογική δημιουργία:

«Τι παρατηρείτε σε σχέση με τα ονόματα;

Πώς τα γράφατε; σε σειρά; ανάμεικτα; τι χρώματα

Αν η ζωγραφιά σας ήταν ένα γκράφιτι σε έναν τοίχο της
πόλης μας και σταματούσατε να το κοιτάξετε ποιοι θα
φα- νταζόσασταν ότι το έχουν δημιουργήσει;

Τι τίτλο θα δίνετε σε αυτή τη συλλογική δημιουργία;»

1. Τα παιδιά επισκέπτονται ξανά το συλλογικό γκράφιτι
που δημιούργησαν νωρίτερα. Αυτή τη φορά συμπλη-
ρώνουν λέξεις που ξεκινούν από τα γράμματα των ονο-
μάτων τους ή και των άλλων στο χαρτί εμπνευσμένες
από τη ζωή τους, τις σκέψεις, τα συναισθήματα και τα
όνειρά τους. Κάποια γράμματα μπορεί να μείνουν κενά.

2. Ο καθένας κοιτάει το συλλογικό ποίημα και σχολιάζει
το πώς συνδέονται αυτά που έγραψαν οι άλλοι για
το όνομά του με αυτά που ο ίδιος σκέφτηκε. Ποιες
λέξεις από αυτές που έγραψαν οι άλλοι και ξεκινούν
από τα γράμματα των ονομάτων τους θα
κρατήσουν; Τι ανα-
καλύπτουν για τους εαυτούς τους; Για τους άλλους;
Για αυτούς σε σχέση με τους άλλους;

Υλικά: χαρτιά, μολύβια ή στυλό

Στόχοι: αφήγηση προσωπικής ιστορίας, εισαγωγή σε ζητήματα ταυτότητας, ενδυνάμωση ομάδας

“Συλλογική ακροστιχίδα” Ομαδική

□ Τα παιδιά θα βρεθούν για τρία λεπτά σε δυάδες για να

δώσουν μια σύντομη συνέντευξη σχετικά με το όνομά τους.

Κρατούν σημειώσεις σε ένα φύλλο χαρτί. Αριστερά στο φύλλο γράφουν τις δικές τους απαντήσεις και δεξιά το όνομα και την απάντηση του προσώπου από το οποίο παίρνουν συ-

νέντευξη. Θα ενωθούν τέσσερις φορές σε τέσσερις διαφορετικές δυάδες. Με κάθε άτομο που συναντιούνται θα δίνουν και θα παίρνουν μια απάντηση σε μια διαφορετική ερώτηση.

Χρόνος: 20 λεπτά

Υλικά: Χαρτί ρολό του μέτρου, χρωματιστά μολύβια/ μαρκαδόροι, πρόσβαση στην ηλεκτρονική ή έντυπη έκδοση του βιβλίου

Στόχοι: να εξερευνήσουν τις ιστορίες του βιβλίου, να αναγνωρίσουν προσωπικές συνδέσεις και να ενισχυθεί η αίσθηση της ομάδας

□ Η εμψυχώτρια χωρίζει την ομάδα σε δυάδες με όποια δραστηριότητα τυχαίου χωρισμού επιθυμεί. Στις δυάδες, καθεμιά μιλάει στην άλλη για το όνομά της και μοιράζονται τόσα όσα θέλουν ή είναι έτοιμες να μοιραστούν με βάση τα ακόλουθα ερωτήματα:

1. Ποιος σου έδωσε το όνομά σου; Γιατί; Σου αρέσει το όνομά σου; Γιατί;/Γιατί όχι;

2. Τι σημαίνει το όνομά σου; Συνδέεται με κάποια γλώσσα ή πολιτισμό ή θρησκεία; Υπάρχει κάποια ιστορία γύρω από το όνομά σου; Και αν ναι, ποια;

3. Πώς θα ήθελες να σε λένε, αν δεν σου είχαν δώσει το όνομα που έχεις τώρα;

4. Αν είχες γεννηθεί με άλλο φύλο τι όνομα πιστεύεις θα σου είχαν δώσει και γιατί;

Καθεμία αναλαμβάνει να ακούσει προσεκτικά και να συγκρατήσει όσα της πει κάθε φορά το ζευγάρι της. Στη συνέχεια παρουσιάζουν τις απαντήσεις των συνεντεύξεων στην ολομέλεια.

□ Αφού η ομάδα έχει διαβάσει κάποια ή όλα τα ποιήματα του βιβλίου και έχει μιλήσει για το πώς δημιουργήθηκαν, τα παιδιά επισκέπτονται το συλλογικό γκράφιτι, όπου έχουν ζωγραφίσει τα ονόματά τους. (Αν ο εμψυχωτής δεν έχει υλοποιήσει αυτή την άσκηση με την ομάδα του, τότε τα παιδιά ξεκινούν με ένα μεγάλο χαρτί μέτρου όπου γράφουν τα ονόματά τους.) Αν έχουν μείνει γράμματα κενά, γράφουν λέξεις ή φράσεις που ξεκινούν μεν από το γράμμα που υπάρχει στο όνομά τους, αλλά είναι μια από τις φράσεις των ποιημάτων που διάβασαν και νιώθουν ότι τους εκπροσωπεί σε αυτή τη φάση της ζωής τους.

□ Αν έχουν συμπληρωθεί όλα ή τα περισσότερα γράμματα, βρίσκουν για όσα γράμματα από το όνομά τους επιθυμούν νέες λέξεις ή φράσεις από τα κείμενα των παιδιών και τις γράφουν ξανά σε χαρτί του μέτρου.

□ Αναστοχαστική συζήτηση: «Σε ποια σημεία των ποιημάτων συνδεόσαστε με τους συγγραφείς;

Τι σημαίνουν για σας αυτές οι φράσεις;»

“Φώναξέ το”

Ψ ,

Ομαδική δραστηριότητα

Χρόνος: 30 λεπτά

Υλικά: πρόσβαση στην

□ Όλα τα παιδιά επιλέγουν τρεις αγαπημένες φράσεις από τα ποιήματα που διαβάστηκαν και ξεκινούν από γράμματα που υπάρχουν στο όνομά τους, χωρίς να τις αποκαλύψουν στα άλλα παιδιά. Όταν όλα έχουν επιλέξει, μπαίνουν σε κύκλο. Κάθε παιδί με τη σειρά κάνει ένα βήμα μπροστά και λέει το όνομά του. Αμέσως μετά εμφα- νίζονται στο κέντρο του κύκλου έως τρία άτομα, τα οποία έχουν επιλέξει μια φράση που αντιστοιχεί σε γράμμα του ονόματος που ακούστηκε, φωνάζουν δυνατά τη φράση τους και στέκονται εκεί.

□ Παράδειγμα: κάνει ένα βήμα μπροστά η Νατάσα, φω- νάζοντας το όνομά της. Στη συνέχεια, η Αλεξάνδρα εμφα- νίζεται στη μέση του κύκλου φωνάζοντας τη φράση που έχει επιλέξει από τα ποιήματα και ξεκινά με το Ν, που υπάρχει στο όνομά της, αλλά ταυτόχρονα είναι και το πρώτο γράμμα του ονόματος της Νατάσας. Στη συνέχεια εμφανίζεται ο Παύλος για να φωνάξει με τη σειρά του την αγαπημένη φράση του από τα ποιήματα που ξεκινά από Α, που υπάρχει στο όνομά του και είναι το δεύτερο γράμ- μα του ονόματος της Νατάσας.

□ Μόλις ολοκληρώσει και το τρίτο άτομο, μπαίνουν όλες στη θέση τους και η διπλανή της Νατάσας κάνει ένα βήμα μπροστά και λέει το όνομά της.

□ Ο καθένας διαλέγει χωρίς να το αποκαλύψει στους

“Συμπλήρωσε το ποίημα”

ηλεκτρονική ή έντυπη έκδο- ση του βιβλίου

Στόχοι: να αναγνωρίσουν προσωπικές συνδέσεις με τις ιστορίες/ιδέες του βιβλίου και να ενισχυθεί η αίσθηση της ομάδας

Ψ ,

Ομαδική δραστηριότητα

Χρόνος: 30 λεπτά

Υλικά: πρόσβαση στην

ηλεκτρονική ή έντυπη έκδοση του βιβλίου

Στόχοι: να ασκηθούν στη δημιουργική γραφή, να αναγνωρίσουν προσωπικές συνδέσεις με τις ιστορί- ες/ιδέες του βιβλίου και να ενισχυθεί η αίσθηση της ομάδας

άλ- λους ένα από τα ποιήματα με το οποίο θα ασχοληθεί στην επόμενη δραστηριότητα. Γράφουν τον τίτλο του ποιήματος που έχουν επιλέξει σε ένα χαρτί και το σηκώνουν μπροστά τους για να το βλέπουν όλοι στον κύκλο.

□ Δημιουργούνται δυάδες ή τριάδες ατόμων που έχουν επιλέξει το ίδιο ποίημα. Στόχος είναι να συμπληρώσουν το ποίημα με δικές τους φράσεις που συνεχίζουν νοηματικά το περιεχόμενο του ποιήματος. Το ποίημα μπορεί να δου- λευτεί μέσα από συζήτηση της ομάδας ή μέσα από εναλλα- γή σειράς, να γράψει ο καθένας μια φράση ως αναγνωστι- κή ανταπόκριση σε κάθε στίχο του ποιήματος (προέκταση, συμπλήρωση, αντίθεση, κ.ά).

□ Για παράδειγμα ο Τάσος συμπληρώνει τη φράση του πρώτου γράμματος από το ποίημα «η Αποδοχή», η Στέλ- λα συμπληρώνει τη δεύτερη φράση του ίδιου ποιήματος κ.ο.κ. ή συζητούν για το πώς θα συνέχιζαν την κάθε φρά- ση καταλήγοντας σε μια κοινή ιδέα.

□ Αναστοχαστική συζήτηση: «Ποια φράση σας ενέπνευσε για να τη συμπληρώσετε; Με ποιο τρόπο; Πώς βλέπετε να έχει αλλάξει τώρα το ποίημα; Πώς νιώθετε;»

“Ποιητικό κουβάρι”

Ομαδική δραστηριότητα

Χρόνος: 30 λεπτά

Υλικά: μολύβια ή στυλό, μικρά κρουστά οργανάκια

(αν υπάρχει η δυνατότητα), πρόσβαση στην ηλεκτρο- νική ή έντυπη έκδοση του βιβλίου

,

Στόχοι: να ανακαλύψουν κοινές θεματικές αναφορές στα ποιήματα του βιβλίου, να πειραματιστούν δημι- ουργώντας “καλλιτεχνικά στιγμιότυπα” με τα ποιήματα

Greig, N. (2007). *Θεατρική γραφή: ένας πρακτικός οδηγός* (μετ. Πένυ Φυλακτάκη). University Studio Press.

Γρόσδος, Στ. (2017). *Εικόνα και Δημιουργική Γραφή*. Εκδόσεις Πανεπιστημίου Μακεδονίας.

Νικολαΐδου, Σ. (2016). *Η δημιουργική γραφή στο σχολείο*. Με- ταίχμιο.

Σουλιώτης, Μ. (2012). «Δημιουργική γραφή - Οδηγίες πλεύσε-

☐ Τα παιδιά εντοπίζουν κοινούς θεματικούς άξονες των ποι- ημάτων του βιβλίου, για παράδειγμα τα συναισθήματα, τα ανθρώπινα δικαιώματα, τα όνειρα, τα ταξίδια, τις αναμνή- σεις ή όποιοι άλλον ανακαλύψουν.

Ενδεικτική βιβλιογραφία για επιπλέον δραστηριότητες

Βρίσκονται σε υποομάδες ανάλογα με τη θεματική που τους ενδιαφέρει να διερευνήσουν και η καθεμία βρίσκει τουλάχιστον μια φράση από τα ποιήματα που συνδέεται με αυτή τη θεματική.

☐ Σε πρώτο στάδιο συλλέγουν τις φράσεις και αναζητούν έναν δημιουργικό τρόπο να τις παρουσιάσουν.

Για παράδειγμα να δημιουργήσουν μουσική ή ρυθμική σύνθεση με μικρά κρουστά οργανάκια - ηχηρές κινήσεις - μελοποίηση - μουσικό χαλί (μελωδία τραγουδώντας) ή να πειραματιστούν με την επανάληψη των φράσεων ή με συνή- χηση διαφορετικών φράσεων.

☐ Σε δεύτερο στάδιο η ομάδα μπορεί να δημιουργήσει μια σειρά δυναμικών εικόνων και να χρησιμοποιήσει το υλικό από το πρώτο στάδιο. Για παράδειγμα να ακούγονται συγ- χρόνως οι φράσεις με τον τρόπο που έχουν επιλέξει και η μουσική ή ρυθμική συνοδεία.

☐ Σε ένα τρίτο στάδιο θα μπορούσαν να “ζωντανέψουν” και οι εικόνες.

ως». Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού Κύπρου (Παιδαγω- γικό Ινστιτούτο).

Συντονιστής προγράμματος «Κι αν ήσουν
εσύ;» Νίκος Γκόβας

Συντονίστρια Δράσης «Διάλογοι σε καραντίνα:
ονόματα, ιστορίες, σίχτοι - ΜΑΖΙ»
Αντιγόνη Τσαρμποπούλου

Ομάδα εμπύχωσης διαδικτυακών εργαστηρίων
γραφής Κατερίνα Αλεξιάδη, Νικολέττα
Δημοπούλου,
Χριστόδουλος Κωτσίνας, Αντιγόνη Τσαρμποπούλου

Τεχνική υποστήριξη - βοηθοί εμπυχωτές
Χριστίνα-Μαρία Αμανατιάδου, Δημήτρης Κονετάς

Γλωσσική επιμέλεια - επεξεργασία κειμένων -
διορθώσεις Κατερίνα Αλεξιάδη, Νικολέττα

90 91

Δημοπούλου,
Αντιγόνη Τσαρμποπούλου

Σχεδιασμός παραρτήματος με δραστηριότητες για την
τάξη Νικολέττα Δημοπούλου, Χριστόδουλος Κωτσίνας

ΤΟΠΙΚΟΙ ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ - ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ
Κωνσταντίνα Αναστασοπούλου, Μονάδα
Εποπτευόμενων Διαμερισμάτων Ασυνόδευτων
Ανηλίκων ΑΡΣΙΣ, Κοζάνη

Σόνια Βλάχου, Συντονίστρια Εκπαίδευσης Προσφύγων -
Δομή Φιλοξενίας/Προσωρινής Υποδοχής Φιλιππιάδας

Γεωργία Γερμανού, Ενιαίο Ειδικό Επαγγελματικό
Γυμνάσιο και Λύκειο Καβάλας

Ζωή Δημοπούλου, 2ο Επαγγελματικό Λύκειο Μυτιλήνης

Βιολέττα Διαμαντή, Υπεύθυνη Χώρων
Δραστηριοτήτων & Κοινωνικής Υπηρεσίας, ΑΡΣΙΣ,
Ήπειρος

Μαρία Ζερβού, Πρότυπο Γενικό Λύκειο Μυτιλήνης

Αθανάσιος Καλαμάτας, Πρότυπο Γενικό Λύκειο

Μυτιλήνης

Βικτώρια Κοεμτζοπούλου, Συντονίστρια
Εκπαίδευσης Προσφύγων - Δομή
Φιλοξενίας/Προσωρινής Υποδοχής Διαβατών

Δημήτρης Κονετάς, Γενικό Λύκειο Ελεούσας
"Κωνσταντίνος Ασώπιος", τοπικός συντονιστής
Ιωαννίνων προγράμματος «Κι αν ήσουν εσύ;»,

Γεωργία Κωνσταντινίδου, Διαπολιτισμικό Γυμνάσιο Ευόσμου

Λένα Μαρίνου, Μονάδα Εποπτευόμενων
Διαμερισμάτων Ασυνόδευτων Ανηλίκων ΑΡΣΙΣ,
Κοζάνη

Αλμπέρ-Ντικράν Ματοσσιάν, Πρότυπο Γενικό Λύκειο Μυτιλήνης

Θεοφανία Μπαλίτα, Συντονίστρια Εκπαίδευσης
Προσφύγων - Δομή Φιλοξενίας/Προσωρινής Υποδοχής
Διαβατών

Στέφανος Παρασκευαΐδης, Πρότυπο Γενικό Λύκειο Μυτιλήνης

Αναστασία Πάτσιου, τοπική συντονίστρια
Κοζάνης προγράμματος «Κι αν ήσουν εσύ;»

Διονύσης Παύλου, Συντονιστής Εκπαίδευσης
Προσφύγων ΚΥΤ Λέσβου, τοπικός συντονιστής
Λέσβου προγράμματος «Κι αν ήσουν εσύ;»

Αναστασία Τσέλιου, 19ο Γυμνάσιο Θεσσαλονίκης Τσίτου

Ελευθερία, Γενική Συντονίστρια ΑΡΣΙΣ Ήπειρος Βερονίκη

Τσουγκράνη, Διαπολιτισμικό Γυμνάσιο Ευόσμου Όλγα

Χατζηευστρατίου, 2ο Επαγγελματικό Λύκειο Μυτιλήνης

Σούζαν Χρυσοβιτισινοπούλου, Γυμνάσιο Πεδινής Ιωαννίνων

Διερμηνείς διαδικτυακών εργαστηρίων γραφής
Hayat Umer (ουρντού), Ghafour Aram (κουρμαντζί)

ΟΡΓΑΝΩΣΗ

Πανελλήνιο Δίκτυο για το Θέατρο στην Εκπαίδευση σε
συνεργασία με την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους
Πρόσφυγες στην Ελλάδα.

Συνεργαζόμενοι φορείς και δομές
Δομή Διαμονής Αιτούντων Άσυλο Φιλιππιάδας, Ανοιχτή
Δομή Προσωρινής Υποδοχής Προσφύγων Διαβατών,
ΑΡΣΙΣ Ηπείρου, ΑΡΣΙΣ Κοζάνης

Σχολεία στα οποία φοιτούν οι έφηβοι των οποίων
κείμενα περιλαμβάνονται στην έκδοση:
1ο ΓΕΛ Κοζάνης, 2ο ΓΕΛ Κοζάνης, 1ο Γυμνάσιο Φλώρινας,
ΓΕΛ Βελβεντού Κοζάνης, Τραμπάντζιο ΓΕΛ Σιάτιστας,
Αρσάκειο Λύκειο Θεσσαλονίκης, 2ο ΕΠΑΛ Κοζάνης, 3ο
Γυμνάσιο Πτολεμαΐδας, Γυμνάσιο Διαπολιτισμικής
Εκπαίδευσης Ευόσμου Θεσσαλονίκης, 1ο Γυμνάσιο
Νεάπολης Θεσσαλονίκης, 2ο Γυμνάσιο Νεάπολης
Θεσσαλονίκης, 4ο Γυμνάσιο Νεάπολης Θεσσαλονίκης, 19ο
Γυμνάσιο Θεσσαλονίκης, Μουσικό Γυμνάσιο Δράμας, ΓΕΛ
Βυρώνειας Σερρών, Ενιαίο Ειδικό Επαγγελματικό
Γυμνάσιο και Λύκειο Καβάλας, Γυμνάσιο Πεδινής
Ιωαννίνων, ΓΕΛ Ελεούσας Ιωαννίνων, Πρότυπο Γενικό
Λύκειο Μυτιλήνης,
2ο Επαγγελματικό Λύκειο Μυτιλήνης.

Το πρόγραμμα «Κι αν ήσουν εσύ;» υλοποιείται από το
Πανελλήνιο Δίκτυο για το Θέατρο στην Εκπαίδευση σε
συνεργασία με την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους
Πρόσφυγες στην Ελλάδα και είναι πιστοποιημένο από
τον Διεθνή Οργανισμό για το Θέατρο στην Εκπαίδευση
(IDEA).

www.theatroedu.gr
www.unhcr.gr

In partnership with

UNHCR
The UN Refugee Agency

ISBN 978-960-9529-10-5